

Profil gospodarczy Niemiec

Kraj • Ludzie • Biznes

ROZUMIEMY POLSKO-NIEMIECKI BIZNES

POLSKOJĘZYCZNY DORADCA PODATKOWY W NIEMCZECH

W oparciu o wieloletnie doświadczenie, we współpracy w ramach międzynarodowej sieci firm doradczych i księgowych HLB, grupa getsix® stworzyła specjalistyczne usługi **dla polskich przedsiębiorców działających na terenie Niemiec**. Rachunkowość, księgowość, prowadzenie spraw urzędowych oraz pozyskiwanie świadczeń w Niemczech nie muszą być skomplikowane. Do Państwa dyspozycji pozostaje zespół niemieckich radców prawnych oraz adwokatów, doradców podatkowych i rewidentów, wykształconych i biegle poruszających się w obszarze niemieckiego prawa, którzy udzielą Państwu **wsparcia w języku polskim**.

ORTWIN-UWE JENTSCH

Główny Konsultant
ds. relacji z klientami / Partner
Biuro rachunkowe i podatkowe

Nasz zespół ekspertów specjalizuje się w pomocy polskim firmom inwestującym lub rozpoczynającym działalność na rynku niemieckim. Unikalność tej usługi polega na tym, że do Państwa dyspozycji pozostawiamy polskojęzycznego opiekuna klienta, który specjalizuje się w zagadnieniach niemieckiego prawa podatkowego i gospodarczego. Nasi doradcy na bieżąco obserwują zmiany prawne oraz gospodarcze w Niemczech, dzięki czemu proponują Państwu, aktualne i dopasowane do Państwa potrzeb rozwiązania.

Nasze bogate doświadczenie w polsko-niemieckim biznesie pozwoliło nam stworzyć zróżnicowane portfolio usług:

- Zakładanie firmy w Niemczech
- Doradztwo biznesowe
- Obsługa inwestycji, fuzji, przejęć i zbycia spółek
- Doradztwo podatkowe i obsługa rachunkowo-księgowa
- Rozliczenia kadrowo-płacowe
- Sprawozdawczość finansowa
- Reprezentacja przed organami finansowymi w postępowaniach sądowych i pozasądowych
- Pomoc podczas kontroli skarbowych.

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Niezależnie od tego, jakie masz pytanie,
nasz zespół wskaże Ci właściwy kierunek.

CO NAS WYRÓŻNIA:

WIELOLETNIE DOŚWIADCZENIE W POLSKO-NIEMIECKIEJ WSPÓŁPRACY

Od ponad 10 lat działamy na polsko-niemieckim rynku i dobrze rozumiemy potrzeby przedsiębiorców po obu stronach granicy.

POLSKOJĘZYCZNY DORADCA KLIENTA

Dedykowany opiekun klienta zajmuje się Państwa sprawami, korzystając ze wsparcia zespołu radców prawnych oraz adwokatów, doradców podatkowych, biegłych rewidentów i księgowych w Niemczech.

INDYWIDUALNE PODEJŚCIE

Do każdego klienta podchodzimy indywidualnie i zapewniamy obsługę na miarę jego potrzeb. Dystans nie stanowi dla nas przeszkody. Wspieramy naszych klientów w kwestiach podatkowych, rachunkowych, księgowych, pozyskiwania świadczeń i wszelkich innych sprawach urzędowych.

HLB GLOBAL & HLB DEUTSCHLAND

Należymy do sieci HLB, międzynarodowego stowarzyszenia skupiającego firmy audytorskie i księgowe. HLB Deutschland jest jedną z trzech największych sieci tego typu, działających na terenie Niemiec.

Certyfikaty

NCAGE 2152H

Rynek pełen możliwości

Czy poszukują Państwo nowych, międzynarodowych rynków zbytu dla swojego rozwijającego się przedsiębiorstwa? A może pragną Państwo nawiązać współpracę biznesową z innowacyjnym, wyspecjalizowanym partnerem, dzięki czemu oferta Państwa firmy stanie się bardziej konkurencyjna? Skorzystać z ośrodka dydaktyczno-badawczego? Rozpocząć kooperację jako poddostawca stabilnego przedsiębiorstwa z silną, globalną marką?

W tych i wielu innych przypadkach Niemcy oferują polskim przedsiębiorcom znakomite możliwości współpracy i rozwoju, nieporównywalne z żadnym innym krajem europejskim.

Niemcy od lat są atrakcyjnym partnerem biznesowym dla zagranicznych inwestorów, w tym największych i najbardziej innowacyjnych firm na świecie, jak Tesla czy Intel, które zlokalizowały tu swoje wielkie fabryki. O sile niemieckiej gospodarki decydują jednak nie tylko wielkie, rodzime i zagraniczne, koncerny, ale także prężne średnie i małe przedsiębiorstwa, które stanowią ponad 99% wszystkich działających tu firm.

Stabilność, ugruntowana kultura przedsiębiorczości, bezpieczeństwo prawne i duży rynek wewnętrzny, a także geograficzna bliskość to niezaprzeczalne atuty Niemiec dla polskich przedsiębiorców myślących o wejściu na zagraniczne rynki. Polskie towary i usługi znajdują uznanie niemieckich klientów (aż 28% polskiego eksportu trafia na tutejszy rynek), za pośrednictwem tutejszych firm podbijają także inne rynki zagraniczne. Dzięki niemieckim przedsiębiorstwom wykorzystującym polskie komponenty i usługi, aż 22% polskiej wartości dodanej będącej przedmiotem eksportu trafia na rynki innych państw. Jako jeden z największych eksporterów w skali globalnej Niemcy otwierają wielu firmom drzwi do międzynarodowego sukcesu.

Niemcy są też znakomitą miejscem transferu wiedzy i nawiązywania kontaktów biznesowych jako jedna z najważniejszych lokalizacji specjalistycznych targów. W pierwszej dziesiątce największych organizatorów targów na świecie znajduje się aż pięciu z Niemiec.

Rynek niemiecki oferuje szereg różnorodnych możliwości kooperacji i rozwoju. Korzyści z wzajemnej współpracy polscy przedsiębiorcy dostrzegli już dawno, a poziom wymiany handlowej między oboma krajami jest tego dobitnym dowodem: polsko-niemiecki obrót handlowy wyniósł w 2022 roku 167,7 mld EUR. Polska jest piątym największym partnerem handlowym Niemiec, Niemcy są zaś zdecydowanie najważniejszym partnerem handlowym Polski.

Ostatnie lata pokazały dobitnie, że wyzwania współczesnego świata wymagają współpracy w skali ponadnarodowej – europejskiej i globalnej. Transformacja energetyczna, ochrona klimatu i zasobów naturalnych, stabilizowanie łańcuchów dostaw czy działania nakierowane na badania i rozwój w poszczególnych branżach to obszary, które otwierają nowe szanse przed polskimi i niemieckimi przedsiębiorcami. Kooperacje te są najlepszym ucieleśnieniem hasła: Razem dla przyszłości.

Międzynarodowa współpraca, czy rozpoczęcie działalności na zagranicznym rynku wymagają profesjonalnego przygotowania i wsparcia kompetentnych partnerów, aby mogły być przeprowadzone sprawnie i zakończyć się sukcesem. Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa od prawie 30 lat jest partnerem pierwszego kontaktu dla firm wchodzących na niemiecki rynek lub rozszerzających działalność w Niemczech. Jako AHK Polska jesteśmy dumni, że możemy być częścią tego procesu. AHK Polska jest największą międzynarodową izbą przemysłowo-handlową działającą w Polsce. Nasza sieć skupia ponad 1100 firm członkowskich, inspiruje oraz przekazuje wiedzę i wspiera we wszystkich fazach działalności gospodarczej w Niemczech. Zapraszamy do kontaktu!

Życzę Państwu przyjemnej i pożytecznej lektury!

dr Lars Björn Gutheil
Dyrektor Generalny Polsko-Niemieckiej
Izby Przemysłowo-Handlowej

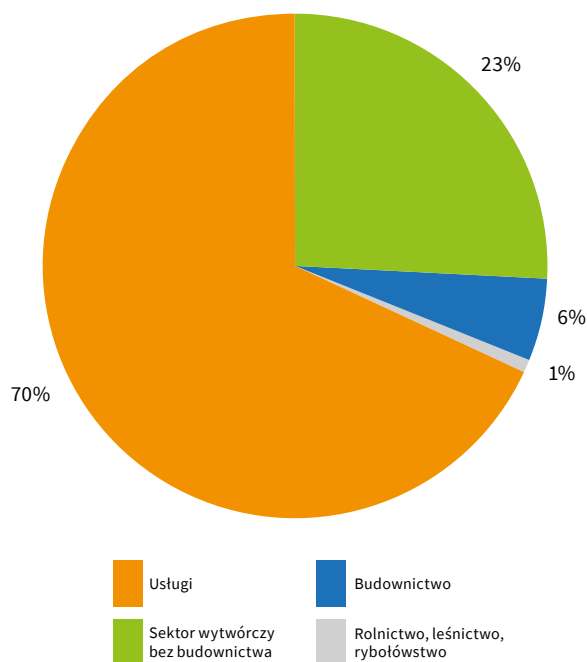

Niemcy w liczbach

	Niemcy	Polska
Ludność (w mln)	84,3	37,7
Produkt Krajowy Brutto (PKB, w mld EUR)	3 870	688
PKB na mieszkańca (w EUR)	46 182	17 310
Udział sektora wytwórczego w PKB (%)	23,5	21,3
Udział sektora usług w PKB (%)	69,3	55,61
Stopa bezrobocia	5,5	5,2
Średnie wynagrodzenie (EUR), pełen etat, brutto	4 105	1 353
Udział zadłużenia państwowego w PKB	66,4%	49,7%
Inflacja*	6,4%	11,1%
Stawki PIT	14% do 45%	18%, 32%
Stawki CIT	15%	19%
Liczba miejsc pracy w Niemczech i w Polsce stworzonych poprzez inwestycje bezpośrednie z kraju sąsiedniego	10 000	434 000
Liczba miejsc pracy w Niemczech i w Polsce związanych z handlem z krajem sąsiednim (w mln)	0,5	1,543

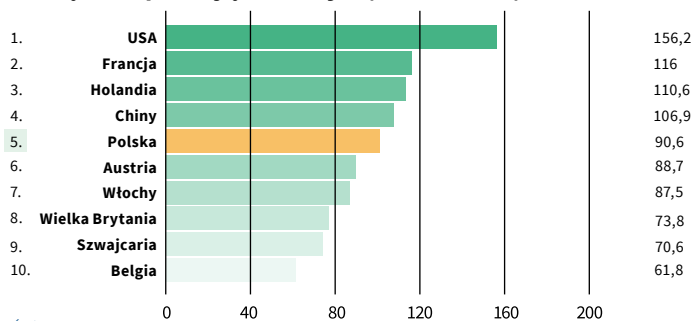
* Dane: czerwiec 2023

Struktura gospodarcza Niemiec (2022)

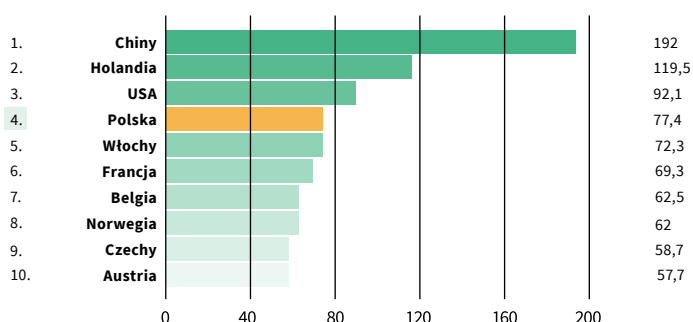
Źródło: DESTATIS

Dokąd eksportują Niemcy? (w mld EUR)

Źródło: DESTATIS

Skąd importują Niemcy? (w mld EUR)

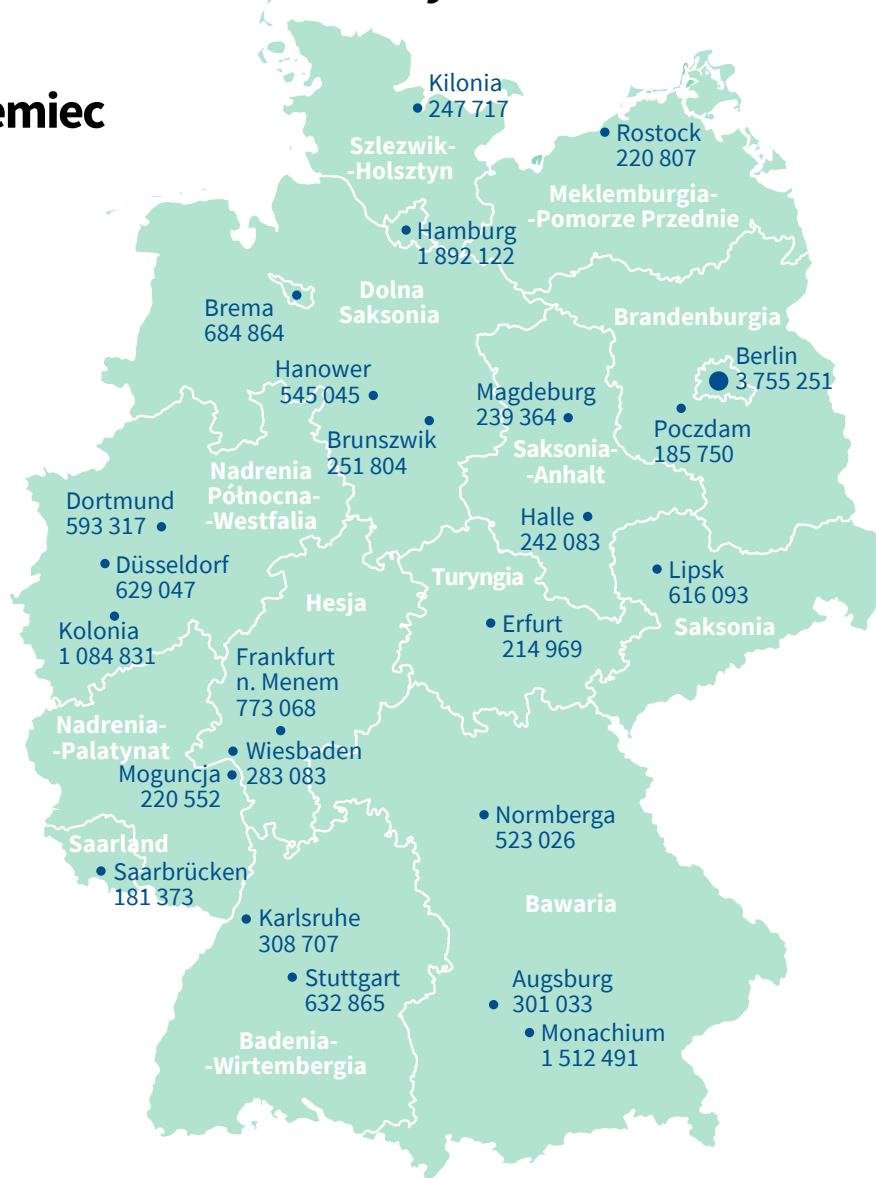
Źródło: DESTATIS

► Niemieckie Kraje Związkowe – Bundeslandy

Liczba mieszkańców największych miast Niemiec

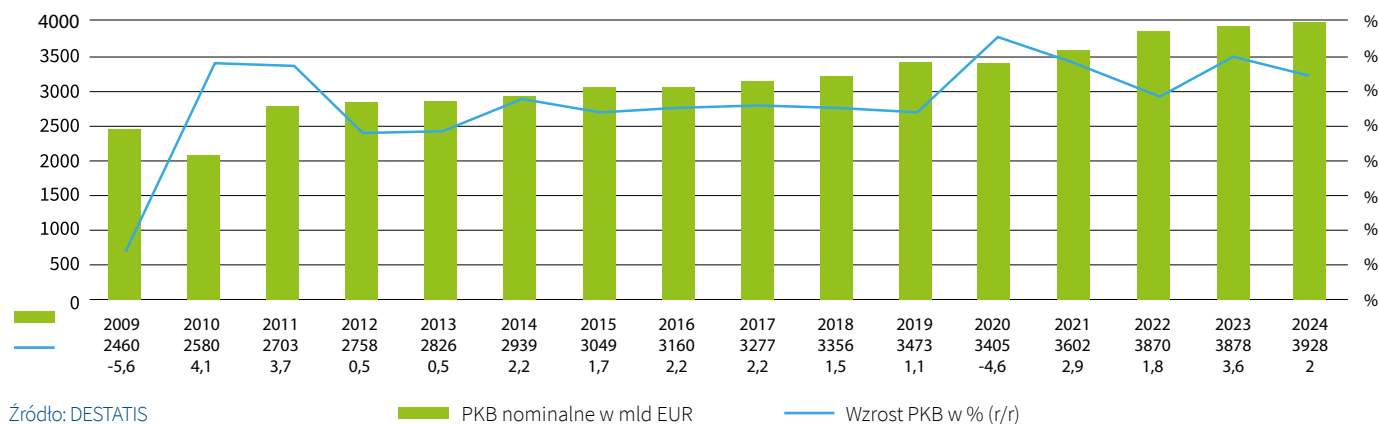
- Powierzchnia: 357,4 km²
- Stolica: Berlin
- Liczba zatrudnionych: 46,8 mln
- System polityczny: Republika Federalna
- Podział administracyjny: 16 krajów związkowych
- Waluta: Euro. Jedno Euro = 100 Centów.
Kurs: 1 EUR = 4,4346 PLN
(kurs z dn. 30.06.2023)

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

Pod względem PKB gospodarka Niemiec jest największa w Europie i czwarta na świecie. W strukturze gospodarczej istotną rolę odgrywa przemysł oraz sektor MŚP. Branża motoryzacyjna, elektrotechniczna, maszynowa i chemiczna są uważane za najbardziej konkurencyjne gałęzie niemieckiej gospodarki na świecie. Większość niemieckiego handlu zagranicznego odbywa się z innymi krajami uprzemysłowionymi, z dużą nadwyżką.

Produkt Krajowy Brutto (rok 2023 i 2024 prognoza „Sachverständigenrat”)

Cienie i blaski

Pomiędzy geniuszem a „późną tożsamością”: na przestrzeni swoich dziejów Niemcy zapisały zarówno najjaśniejsze, jak i najmroczniejsze karty w historii Europy. Dziś kraj ten jest synonimem stabilności, otwartości i zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Niemcy? Przez długi czas pojęcie to nie miało wyrazistego znaczenia. Język niemiecki jako samodzielny istnieje wprawdzie od VIII wieku, jednak przez długi czas nie istniało jednolite państwo niemieckie, mimo że Karola Wielkiego – ukoronowanego w Rzymie w Boże Narodzenie 800 r. – uważa się za założyciela królestwa „niemieckiego”. Terytorium dzisiejszych Niemiec przez całe średniowiecze pozostawało w rękach niezliczonych drobnych książąt, którzy zarządzili potomkami Germanów i Celtów, na zachodzie także osadnikami rzymskimi, a na wschodzie poddane im były plemiona słowiańskie.

Pod panowaniem dynastii Ottonów w X wieku powstało tzw. Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego. Zastąpiło ono wcześniejsze państwo wschodniofrankijskie, nie zniósł jednak podziału na ponad 300 dzielnic ani ich indywidualnych ustaw i ceł. Panujący cesarze z dynastii Ottonów, jak i następne dynastie Salijczyków i Stauferów nigdy nie ustanowiły centralnych rządów cesarskich, nie posiadały więc władzy absolutnej. Wspierały się one na Kościele Cesar skim i uważały się za bezpośrednich kontynuatorów tradycji dawnego Imperium Rzymskiego. Było to przyczyną ciągłej walki o władzę pomiędzy nimi a kurią papieską w Rzymie. Legendarny jest spór króla Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII. Gdy niemiecki regent wypowiedział papieżowi posłuszeństwo biskupów niemieckich, rozsierdzony papież, nie namyślając się długo, ekskomunikował króla. Zimą 1076 roku Henryk musiał się udać do zamku w Canossie i błagać o łaskę, klęcząc przez trzy dni przed zamkową bramą. Do dziś wyrażenie „udać się do Canossy” jest w Niemczech synonimem upokorzenia.

W późnym średniowieczu wpływ terytoriów i miast jeszcze bardziej wzrósł. Od połowy XII wieku kupcy zrzeszali się

w tak zwanej „Hanzie”, aby wspólnie reprezentować swoje interesy. Od XIV wieku ich sieć handlową w coraz większym stopniu przejmowały miasta, które na mocy prawa miasta Soest prowadziły wolny handel w całej Europie Północnej oraz wzdłuż wybrzeży Morza Bałtyckiego, co pozwoliło im się znacznie wzbogacić.

Wraz z tezami reformatora Martina Lutra z roku 1517, które doprowadziły do powstania protestantyzmu w Europie, Niemcy wkroczyły na światową scenę również pod względem religijnym i politycznym. Luter przetłumaczył Biblię na język niemiecki. Uważa się to za ogromne osiągnięcie, ponieważ w ten sposób jednocześnie określił, który dialekt stanie się w przyszłości normatywnym standardem języka niemieckiego, tj. „niemieckim literackim”. W świecie, w którym uczeni mówili po łacinie, a szlachta po francusku, było to epokowe wydarzenie dla niemieckiej kultury.

Dzięki wszechstronnie wykształconym uczonym, takim jak Leibnitz i Humboldt, kompozytorom, takim jak Johann Sebastian Bach i poetom – Goethemu i Schillerowi, w XVIII wieku i we wczesnych latach XIX wieku Niemcy przeżywały rozkwit. W przeciwieństwie do sąsiedniej Francji niemiecka klasyka nie była naznaczona przez rewolucję. Pod względem politycznym Niemcy pozostały państwem zdominowanym przez drobne księstwa i konserwatywne chłopstwo. Cesarstwo nie dysponowało potencjałem militarnym, który mógłby się przeciwstawić wybuchowi Rewolucji Francuskiej oraz wojskom Napoleona, ani intelektualnym, który byłby w stanie walczyć z nową ideą mieszczańskiej wolności i równości. Po wojnach wyzwolenieczych przeciwko Francuzom Kongres Wiedeński w 1815 roku przeorganizował niemiecką mapę: Święte Cesarstwo Rzymskie zniknęło 850 lat po założeniu, a jego miejsce zajęł „Związek Niemiecki” pod przewodnictwem Austrii i Prus.

Ten system monarchiczny zdławił niemiecki ruch rewolucyjny w latach 1848-49 i po wojnie pruskiej z Francją w 1871 roku ostatecznie doprowadził do powstania Drugiego Cesarstwa Niemieckiego. Pruski król Wilhelm I został koronowany na cesarza w Sali Luster w Pałacu Wersalskim, w wyniku czego Prusy objęły przewodnictwo w kraju. Rozpoczął się niemal bezprecedensowy rozwój przemysłowy. W ciągu kilku dekad ówczesne państwo rolnicze zmieniło się w wiodący kraj przemysłowy, wykształciło symbol jakości „Made in Germany”, wynalazło silnik spalinowy i samochód, a także jako jedno z pierwszych państw wprowadziło skromne standardy społeczne w odpowiedzi na silny wzrost liczby ludności i urbanizację. Do lat dwudziestych XX wieku Niemcy były wiodącym ośrodkiem przemysłowo-naukowym. Einstein, Röntgen, Planck, Robert Koch, Bosch, Hertz – żadnemu innemu krajowi nie udało się zdobyć tak wielu nagród Nobla.

Mimo szybkich zmian gospodarczych niemiecka polityka pozostała jednak naznaczona pychą klasową i przekonaniem, że Niemcy jako naród późno ukształtowanej osobowości będą musiały dogonić inne wielkie mocarstwa. Nowe państwo cesarskie próbowało błyskawicznie zapewnić sobie uprzywilejowane miejsce, tworząc własne imperium kolonialne. Niemieckie ambicje spod znaku wilhelminizmu, które popychały kraj do prób objęcia władzy nad światem, przyczyniły się ostatecznie do wybuchu I wojny światowej, zakończonej w roku 1918 sromotną niemiecką porażką i abdykacją cesarza.

Po raz pierwszy powołano do życia niemiecką demokrację. Jednak tak zwana Republika Weimarska zmagala się nie tylko z brakiem demokratów, ale także z masowymi wypłatami odszkodowań wojennych i poważnym światowym kryzysem gospodarczym lat dwudziestych XX wieku. Na tym gruncie populistyczny ruch narodowosocjalistyczny wygrał w wyborach do Reichstagu w roku 1933. Naziści natychmiast przystąpili do przebudowy kraju w „Trzecią Rzeszę” – dyktaturę przywódczą, w której przeciwnicy reżimu byli tłamszeni, a mniejszości prześladowane. Rozpętała II wojna światowa oraz systematyczne prześladowania i zagłada europejskich Żydów sprawiły, że okres nazistowski do roku 1945 zapisał się jako czarna karta w historii Niemiec. Ciężkie zbrodnie Niemców, popełnione w znacznym stopniu również na Polakach, ukształtowały i nadal kształtują stosunki między oboma krajami.

Po kapitulacji Wehrmachtu cztery zwycięskie mocarstwa podzieliły Niemcy i Berlin: trzy strefy zachodnie w 1949 roku utworzyły Republikę Federalną Niemiec, natomiast w strefie sowieckiej powstała Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD). Od roku 1961 mur berliński – wybudowany przez

NRD i ściśle strzeżony przez wojsko dzielący wschodnią i zachodnią część Berlina – wyraźnie utrwalił podział kraju. Pomiędzy Niemcami Wschodnimi a Polską istniały ścisłe powiązania partnerskie w ramach tzw. „Paktu Warszawskiego”. Zbliżenie z Zachodem nastąpiło dopiero w latach sześćdziesiątych XX wieku, kiedy kanclerz Willy Brandt ogłosił „nową politykę wschodnią”. Symbolicznym aktem było przyklęknięcie kanclerza RFN przed pomnikiem Getta Warszawskiego w roku 1970.

W ślad za polskim ruchem wolnościowym pod przewodnictwem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność także w NRD dochodziło do coraz liczniejszych protestów. „Demonstracje poniedziałkowe” były symbolem kraju, który w 1989 roku chciał obalić socjalistyczną dyktaturę. 9 listopada 1989 roku, po 38 latach reżimu, mur berliński upadł. Niemcy z zachodniej i wschodniej strony padli sobie w objęcia, a zdjęcia Bramy Brandenburskiej obiegły cały świat. Niecały rok później, 3 października 1990 roku, czyli ponad 45 lat po zakończeniu II wojny światowej, Niemcy świętowały swoje zjednoczenie.

Dziś liczące ponad 80 milionów mieszkańców Niemcy są największą gospodarką krajową na kontynencie. Dawna Republika Federalna już od 1951 roku należała do grona inicjatorów procesu integracji europejskiej, jest współzałożycielem Unii Europejskiej i członkiem strefy euro i sojusznikiem NATO była jeszcze przed zjednoczeniem. W tym kontekście Niemcy są dziś mocno zakorzenieni w sojuszu zachodnim i jego systemie wartości. Na płaszczyźnie wewnętrznej nadal jednak są do pokonania różnice, które wynikają z czterech dekad separacji systemowej między zachodnią i wschodnią częśćią kraju. Wschodnioniemieckie poczucie tożsamości ucierpiało między innymi przez to, że po upadku komunizmu – inaczej niż w Polsce – nie można było odbudować „własnego” kraju, ale nastąpiło niejako „przejęcie” przez „inny” system. W Niemczech proces uporania się z tą nietypową historyczną traumą dopiero się rozpoczął.

Gospodarka w pigułce

Wzrost PKB Niemiec wyniósł w roku 2021 oraz 2022 odpowiednio 2,6% i 1,8%. Motorem napędowym jest dobra sytuacja w przemyśle przetwórczym. Od wybuchu pandemii odnotowujemy silny wzrost obrotów handlu między Polską a Niemcami o 20% (2021) i 14% (2022) w porównaniu do roku poprzedniego.

POLSKO-NIEMIECKIE RELACJE GOSPODARCZE

Według danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego popyt w Niemczech generuje 1,5 mln miejsc pracy w Polsce (9,4% ogółu miejsc pracy), 8,3% wynagrodzeń i 10% polskiego PKB. W drugą stronę popyt końcowy w Polsce kreuje 500 tys. miejsc pracy w Niemczech (1,2% ogółu miejsc pracy), ok. 1,3% ogółu wynagrodzeń w gospodarce i ok. 1,3% wartości dodanej w niemieckiej gospodarce.

Wartość niemieckich inwestycji w Polsce po roku 1989 przekroczyła 40 mld EUR (19,8% zagranicznego kapitału zainwestowanego w Polsce). Szczególny wzrost odnotowano w ostatnich 10 latach (+5,2 pkt. proc.), tymczasem polskie skumulowane inwestycje w Niemczech wynoszą 1,66 mld EUR. Polsko-niemieckie obroty handlowe w roku 2022 osiągnęły 168 mld EUR (Destatis). Polska jest piątym najważniejszym partnerem handlowym Polski. Przy czym warto odnotować, że umocniliśmy naszą pozycję w kwestii niemieckiego importu i zajmujemy obecnie czwarte miejsce. Niemcy zaś są zdecydowanie najważniejszym partnerem Polski.

”Pomimo trudnych warunków wynikających z sytuacji geopolitycznej niemiecka gospodarka radzi sobie ogólnie dobrze. W dużym stopniu udało się zweryfikować łańcuchy dostaw. Firmy niemieckie coraz częściej podejmowały decyzję o inwestycji w Polsce. Postęp technologiczny i zmiany społeczne będą na pewno miały wpływ na gospodarkę niemiecką w nadchodzących latach. Można się spodziewać dalszego rozwoju obszarów, gdzie zastosowanie może mieć digitalizacja procesów, np. jak greentech, e-mobility, automatyzacja.

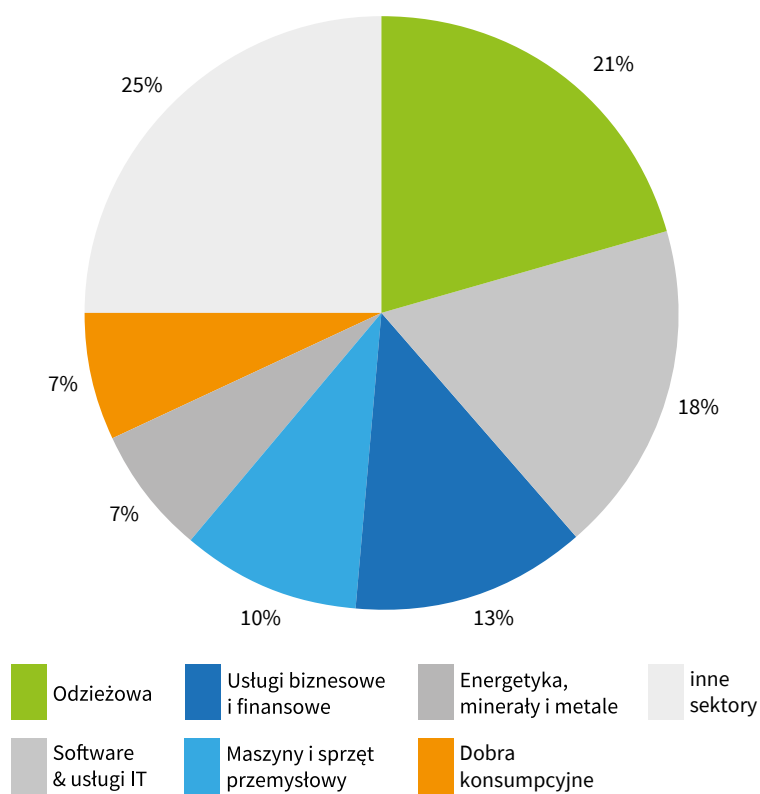
Paweł Kwiatkowski
Dyrektor Pionu Doradztwo Rynkowe, AHK Polska

Inwestycje bezpośrednie w Niemczech (2022) według kraju rejestracji bezpośredniego inwestora

	Kraj	Wartość (w mln EUR)
1.	USA	126,273
2.	Wielka Brytania	60,733
3.	Holandia	47,501
4.	Luksemburg	44,119
5.	Japonia	35,577
6.	Francja	31,712
7.	Szwajcaria	30,721
8.	Austria	29,977
9.	Włochy	24,136
10.	Hiszpania	17,117
11.	Belgia	8,737
12.	Finlandia	8,621
13.	Irlandia	8,220
14.	Chiny	7,776
15.	Korea Płd.	6,765
...	Polska	807

Źródło: Deutsche Bundesbank (Direktinvestitionsstatistiken) 2023.

Branże polskich inwestycji

Źródło: Germany Trade & Invest

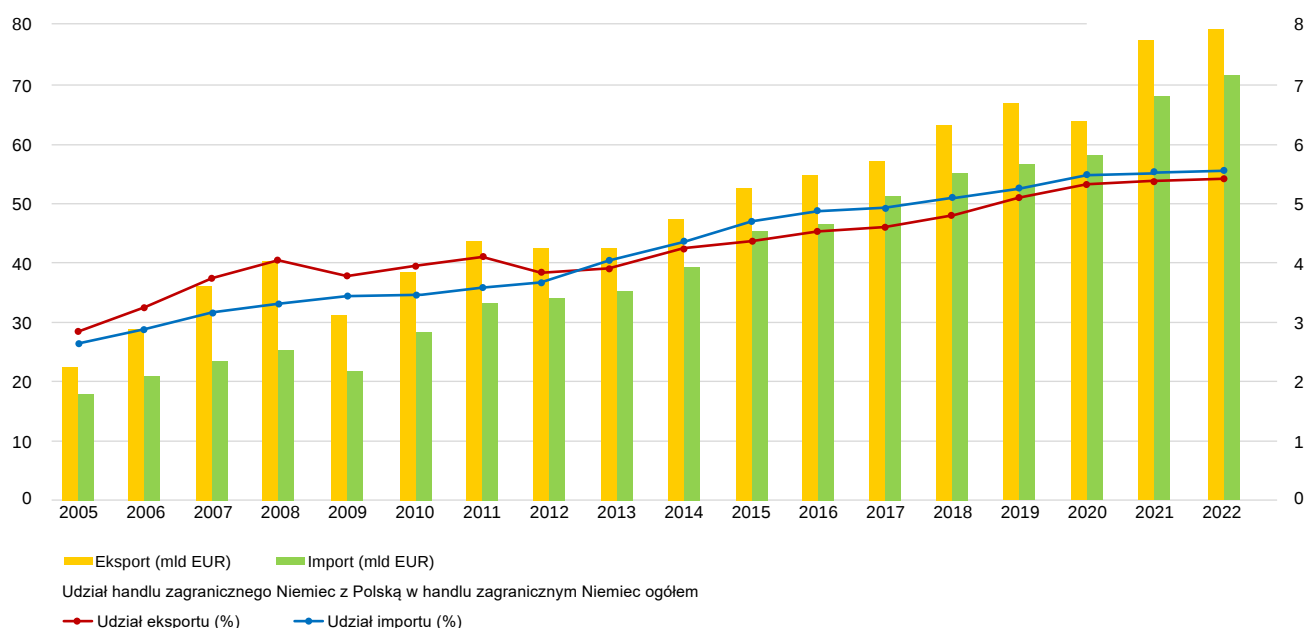
ZALETY NIEMIECKIEGO RYNKU DLA POLSKICH INWESTORÓW:

- ▶ Atrakcyjne możliwości zbytu – bezpośredni dostęp do **84,3 mln konsumentów i 3,5 mln odbiorców komercyjnych**
- ▶ Poprawa wizerunku i postrzeganie jako „swój”
- ▶ **Krótsza droga do klienta**
- ▶ **Optymalny punkt wyjścia na inne rynki Europy Zachodniej**
- ▶ Dostęp od szerokiej bazy **B+R** i nowych technologii
- ▶ **Członkostwo** w silnym samorządzie gospodarczym, stowarzyszeniach branżowych i klastrach
- ▶ Możliwość korzystania ze **wsparcia gospodarczego**, w tym eksportowego
- ▶ Inne spojrzenie na prowadzenie działalności gospodarczej

Polskie firmy coraz częściej decydują się na ekspansję na rynek niemiecki z własnymi strukturami. Formami najczęściej wybieranymi są: spółka córka i stworzenie własnego działu handlowego w pobliżu klientów, centrum logistyczne bliżej rynków Europy Zachodniej i Południowej, czy też zakład wytwarzający produkty „Made in Germany”. Przejęcia i projekty M&A są szczególnie obiecującą strategią wejścia na rynek naszych sąsiadów. Istnieje już szereg przykładów niemieckich przedsiębiorstw, które zostały zakupione przez polskie spółki. W ten sposób polskie przedsiębiorstwo zyskuje zarówno renomowaną markę, jak i bazę klientów niemieckiej firmy. Przede wszystkim ekspansja w formie przejęcia niemieckiej spółki daje możliwość bardzo szybkiego, wręcz skokowego

rozwoju rynku. Problematyka sukcesji przedsiębiorstw jest tematem szeroko dyskutowanym przez niemieckie firmy, polityków i media. Według szacunków około 200 tysięcy firm, szczególnie z sektora MŚP, jest aktualnie dotkniętych tym problemem. Rząd Federalny podjął działania, w celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania likwidacji przedsiębiorstw na gospodarkę. Pandemia dodatkowo pogłębiła ten trend. W największej ankiecie dotyczącej zmiany pokoleniowej w firmach w Niemczech przebadano ponad 580.000 przedsiębiorstw. 60% wszystkich właścicieli firm rodzinnych w Niemczech stoi w obliczu konieczności znalezienia następcy w ciągu najbliższych 5 lat.

Handel między Niemcami a Polską w latach 2005-2022

Źródło: DESTATIS

Rozwiązania dla efektywnego transportu bliskiego

Nasze elastyczne i innowacyjne chwytaki stanowią odpowiednie rozwiązanie dla Państwa systemów transportu bliskiego i zapewniają wysoką efektywność oraz wydajność Państwa linii produkcyjnej.

Chwytnie

Podnoszenie

Odkładanie

Morali Produktionstechnik GmbH

☎ +49 741175 260-0

✉ info@morali.de

🌐 www.morali-gmbh.de

Przegląd branż

Niemiecka gospodarka charakteryzuje się dużą dojrzałością i różnorodnością i relatywnie dużą odpornością na kryzysy pomimo znacznego umiędzynarodowienia. Jej silną podstawę stanowi tradycyjnie przetwórstwo przemysłowe, które w większości opiera się na sektorze MŚP. Dzięki takim fundamentom pomimo osłabienia gospodarki przez pandemię nastąpiło szybkie ożywienie.

BRANŻA MOTORYZACYJNA

Sektor automotive stanowi najważniejszą branżę przemysłową Niemiec pod kątem obrotów. Branża motoryzacyjna to jednak nie tylko znane nam duże marki, ale też rozbudowana sieć dostawców komponentów, części oraz wyspecjalizowane usługi. W roku 2022 obroty produkcji krajowej branży motoryzacyjnej w Niemczech wzrosły o 23% w porównaniu do roku poprzedniego, co jest pozytywną wiadomością dla polskich firm. Należy jednak uwzględnić, że na wynik ten miała w pewnym stopniu także wpływ inflacja. Aktualnie motorem napędowym przemysłu motoryzacyjnego są auta elektryczne. Według prognoz VDA w roku 2023 roczna produkcja samochodów elektrycznych w Niemczech ma po raz pierwszy przekroczyć 1 milion pojazdów. Dzięki dotacjom rządowym i licznym inwestycjom zainteresowanie samochodami elektrycznymi rośnie w Niemczech. Trend ten stwarza nowe wyzwania dla całego łańcucha dostaw i stawia branżę przed koniecznością dokonania istotnej transformacji. Wyzwanie stanowi również konieczność szybkiego rozwoju infrastruktury ładowania.

AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

Stanowiąca część sektora elektronicznego i elektrotechnicznego produkcja automatyki przemysłowej jest jego głównym motorem napędowym, stanowiąc ponad jedną czwartą obrotów. Wyroby te stanowią zaplecze sprzętowe dla nowoczesnych fabryk spod szyldu Przemysłu 4.0. Branża dostarcza takie komponenty jak: urządzenia łącznikowe, rozdzielnice, sterowniki, automatyka procesowa (w tym roboty przemysłowe) czy napędy elektryczne. Prognozowany silny rozwój sektora generowany będzie przez zwiększony popyt związany z rosnącymi kosztami pracy oraz transformacją organizacji produkcji w związku ze stopniowym wdrażaniem koncepcji Przemysłu 4.0. Zjawisko to ma również miejsce w Polsce.

BUDOWA MASZYN

Produkcja wysokowydajnych maszyn i urządzeń stanowi jedną z głównych specjalizacji niemieckiej gospodarki. W branży zatrudnionych jest ponad 1 mln pracowników, a ponad trzy czwarte obrotów generowane jest przez eksport. Sektor ten cechuje bardzo duża różnorodność pod kątem wyrobów – począwszy od obrabiarek, poprzez kompleksowe linie produkcyjne, aż po maszyny budowlane i robocze. Ze względu na zatrzymanie procesów inwestycyjnych duża grupa producentów borykała się z problemami podczas pandemii. Branża maszynowa generuje zapotrzebowanie na różnego rodzaju komponenty i części, co do których jednak stawiane są bardzo wysokie wymagania jakościowe, ale ze względu na różnorodność i wielkość serii stanowi atrakcyjny rynek docelowy dla polskich dostawców, szczególnie w kontekście trudności z pozyskaniem przykładowo podzespołów elektronicznych czy metalowych na rynkach światowych.

PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE I HANDEL

Pomimo silnie rozwiniętego rolnictwa, przemysł spożywczy w Niemczech generuje wysoki popyt na import surowców i półproduktów, które są następnie przetwarzane w nowoczesnych zakładach produkcyjnych. Ceny produktów spożywczych są relatywnie do zarobków dosyć niskie, a rosnąca świadomość konsumentów oraz istniejące trendy sprzyjają zwiększonemu zapotrzebowaniu na żywność ekologiczną. Rynek hurtowy praktycznie zniknął z krajobrazu i występuje tylko w wąskich specjalizacjach. Wysoki popyt wewnętrzny sprzyja importowi produktów spożywczych, który jest jednocześnie hamowany przez silny rodzimy przemysł przetwórstwa, a centralna rola sieci handlowych pozwala im dyktować warunki cenowe. Pandemia przyczyniła się także w Niemczech do silnego rozwoju rynku e-commerce.

TECHNIKA MEDYCZNA

Niemcy mogą poszczycić się długą historią innowacyjności w zakresie techniki medycznej. To właśnie w tym kraju powstał aparat do prześwietleń czy do narkozy. Dzięki długoletniej tradycji branża po dziś dzień stanowi ważny element przemysłu niemieckiego, a nazwiska wynalazców wciąż widnieją na szyldach firm. Wzrostowi jej znaczenia sprzyjają również przeobrażenia społeczne oraz istniejąca struktura opieki zdrowotnej w Niemczech. Z kolei pandemia COVID-19 nadała branży niespotykany dotąd impuls i wiele firm (np. producenci respiratorów) nie było w stanie sprostać zapotrzebowaniu. System finansowania opieki zdrowotnej jest skomplikowany, a federalna organizacja państwa dodatkowo utrudnia możliwość dopuszczenia do rynku i uzyskania wpisu na listę urzędów refundowanych. Firmy chcące wejść na rynek niemiecki muszą liczyć się z koniecznością wypełnienia szeregu wymogów formalnych. W tych przypadkach znajomość języka będzie nieodzowna.

Sektor IT stanowi jedną z kluczowych branż niemieckiej gospodarki ponieważ tworzy rozwiązania mające zastosowanie w wielu sferach. Jest między innymi nieodzownym elementem transformacji cyfrowej i wprowadzenia w życie założeń koncepcji Przemysłu 4.0. Oprócz globalnych graczy, takich jak SAP, branża opiera swoją działalność na firmach MŚP. Rosnące zapotrzebowanie na informatyków i ilość wolnych etatów tylko na pozór mogą stanowić szansę dla polskich dostawców usług IT. Wiele niemieckich firm aktywnie rozwiązało problem braków kadrowych, poprzez założenie centrów programistycznych w krajach Europy Środ-

kowej i Wschodniej, ponieważ niechętnie powierzają pracę nad oprogramowaniem firmom zewnętrznym. Aby znaleźć partnerów handlowych za Odrą należy przygotować odpowiednią strategię, uzbroić się w cierpliwość i liczyć się z koniecznością posiadania niemieckojęzycznego personelu. Rezultaty takich działań mogą zostać skapitalizowane często dopiero w przyszłości.

ENERGETYKA

Począwszy od lat osiemdziesiątych wytwarzanie energii elektrycznej podlega stopniowym przeobrażeniom. Polityka mająca na celu ograniczenie funkcjonowania elektrowni węglowych oraz rezygnacja z wykorzystania elektrowni atomowych spowodowała rozwój sektora odnawialnych źródeł energii. Aż 45% wykorzystywanego prądu pochodzi ze źródeł odnawialnych, przy czym najsilniej rozwinięta jest energetyka wiatrowa, a na drugim miejscu ex aequo znajduje się fotowoltaika i biomasa. Rynek jest silnie skonsolidowany i większość zdolności produkcyjnych energii elektrycznej skupione jest w rękach 4 koncernów, które aktywnie uczestniczą w transformacji energetycznej. Rozwijają się również postawy prosumenckie i lokalne inicjatywy wytwórcze. Swoją szansę na rynku mają dostawcy wszelkiego rodzaju sprzętu zmniejszającego zużycie energii, a także urządzeń „smart”. Szeroko dyskutowanym tematem jest technologia wodorowa – powstało wiele inicjatyw i stowarzyszeń w tym zakresie, które wspierają stworzenie odpowiedniej infrastruktury do jej rozwoju. Silne uzależnienie od importowanego gazu stworzyło w roku 2022 konieczność do poszukiwania rozwiązań alternatywnych w postaci fotowoltaiki, biogazu czy biomasy.

” Bliskość geograficzna oraz wielkość rynku sprawiają, że Niemcy to naturalny kierunek ekspansji zagranicznej polskich firm. Należy mieć przy tym na uwadze, że czwarta gospodarka świata to rynek atrakcyjny globalnie, a przez to cechuje go duża konkurencja i wysokie wymagania. Proces wejścia na niego wymaga dojrzałości oraz odpowiedniego przygotowania. Skrócenie niemieckich łańcuchów dostaw przynosi szansę dla polskich firm produkcyjnych a sytuacja w Niemczech zwiększa popyt na usługi budowlane i instalacyjne.

Anna Kowalczyk

Manager Indywidualne Doradztwo Rynkowe
AHK Polska

Analiza SWOT

S

SILNE STRONY

- ▶ Stabilność polityczna i makroekonomiczna
- ▶ Największy rynek zbytu w Europie (82 mln mieszkańców)
- ▶ Centralna lokalizacja w Europie z dziewięcioma krajami sąsiadującymi
- ▶ Członek UE i strefy Schengen
- ▶ Bardzo dobra infrastruktura transportowa, sąsiedztwo z Polską
- ▶ Centra rozproszone: wiele dużych miast, ale także obszary wiejskie o wysokiej wydajności
- ▶ Uznana na całym świecie lokalizacja badawcza i lider w rejestracjach patentów; wysoki stopień innowacyjności
- ▶ Najwyższa koncentracja MŚP w porównaniu z sytuacją na świecie
- ▶ Doskonałe standardy szkoleniowe w przemyśle i handlu
- ▶ Duża liczba firm wiodących na rynkach światowych i hidden champions
- ▶ Dobre tradycje współpracy gospodarczej między Polską a Niemcami

W

SŁABE STRONY

- ▶ Częściowo silna biurokracja
- ▶ Regionalnie słabo rozbudowana sieć IT oraz sieci komunikacyjnej
- ▶ Wysokie koszty zatrudnienia i rosnący niedobór wykwalifikowanych pracowników
- ▶ Wysoka regulacja rynku pracy i wysokie pozapłacowe koszty pracy
- ▶ Wysokie ceny energii
- ▶ Wysokie koszty transportu
- ▶ Wysokie wymogi formalne (certyfikaty)
- ▶ Długotrwały i pracochłonny proces wejścia na rynek
- ▶ Ze względu na federalizm czasem uciążliwe procesy decyzyjne
- ▶ różne regulacje prawne; różne poziomy edukacji szkolnej w zależności od kraju związkowego

SZANSE

- ▶ Liczne rządowe programy wsparcia na rzecz badań i rozwoju
- ▶ Duża wiedza specjalistyczna dostępna w średnich przedsiębiorstwach
- ▶ Lider w wielu technologiach i w dziedzinie Przemysłu 4.0
- ▶ Bliskość do wiodących światowych marek
- ▶ Pozytywne możliwości rozwoju w sektorze finansowym poprzez przenoszenie przedsiębiorstw do Niemiec w związku z Brexitem
- ▶ Wysokie koszty zmuszają niemieckie firmy do outsourcingu usług za granicą
- ▶ Wiodąca lokalizacja targów branżowych
- ▶ Zwiększenie rozwoju i dynamiki w start-upach

O

ZAGROŻENIA

- ▶ Stosunkowo nasycony rynek ze względu na wielu dostawców krajowych; wysoka konkurencja
- ▶ Zagrożenie dla systemów ubezpieczeń społecznych ze względu na zmiany demograficzne; rosnący niedobór wykwalifikowanych pracowników
- ▶ Silnie rosnące koszty i opłaty w związku z przełomem w polityce energetycznej, co skutkuje stale rosnącymi standardami i wymaganiami
- ▶ Duża zależność od eksportu w kluczowych sektorach automotive i budowy maszyn
- ▶ Zaległości w dziedzinie usług informatycznych; finansowanie dla start-upów nadal zbyt niskie

T

Infrastruktura Niemiec

Drogi

Autostrady: 13 200 km, drogi ekspresowe: 37 842 km
Ogółem: 51 042 km

Terminale

Obecnie istnieje 219 intermodalnych terminali transportowych. Wydajność ruchu wyniosła 53 mld tonokilometrów w 2022 r.

Lotniska

Lotnictwo pasażerskie w Niemczech w 2022 r.: 155,2 mln pasażerów.

Porty

W 2022 r. w niemieckich portach przeładowano 275,7 mln ton towarów.
Hamburg: 103,4 mln ton, Bremerhaven: 42,8 mln ton, Wilhelmshaven 31,8 mln ton.

What's Hot

PODWYŻSZONE WSPÓLNE STANDARDY CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Postępująca cyfryzacja i robotyzacja przedsiębiorstw zwiększa ich konkurencyjność i jest czynnikiem prorozwojowym, stawia jednak uczestników życia gospodarczego przed nowymi wyzwaniami. Szczególnie ważne w tym kontekście staje się wypracowanie wspólnych standardów dotyczących cyberbezpieczeństwa wobec nowych zagrożeń wymierzonych w europejskie sieci i systemy informatyczne. Unia Europejska uchwaliła w tym celu dyrektywę NIS2 (2022/255) w sprawie środków dla zapewnienia wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w państwach Unii. Przepisy weszły w życie w 16 stycznia 2023, a ich pełne wdrożenie będzie trwało do października 2024. Dyrektywa wprowadza podział na usługi ważne i kluczowe oraz rozszerza zakres podmiotów, które będą musiały podjąć działania w tym obszarze. Przedsiębiorstwa będą zobowiązane dostosować politykę analizy ryzyka i bezpieczeństwa systemów informatycznych, zarządzania incydentami oraz wprowadzić plan ciągłości działania.

GREEN HYDROGEN - NIEMCY CHCĄ ZOSTAĆ NUMEREM JEDEN

Niemcy chcą też stać się światowym numerem jeden w dziedzinie zielonego wodoru. W strategii, która została przyjęta przez rząd federalny latem 2020 roku, przewidziano łącznie 9 mld EUR dofinansowania na urynkowanie przyszłego nośnika energii. Dlatego też popiera się tutaj prywatne inwestycje w ekonomiczną i zrównoważoną produkcję, transport i wykorzystanie wodoru. W tym celu powołano Narodową Radę Wodoru, która ma pomóc rządowi federalnemu w realizacji jego planów. W skład tego organu wchodzi przedstawiciele firm, naukowcy i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. Niemieckie Stowarzyszenie Techniczno-Naukowego Gazu i Wody (DVGW) uważa, że przestawienie ich infrastruktury na transport wodoru będzie możliwe po 2030 roku.

CELE ESG – EUROPA W DRODZE DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Z dniem 5 stycznia 2023 roku weszła w życie dyrektywa Unii Europejskiej o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju – CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Kraje członkowskie mają czas do połowy 2024 roku na wdrożenie przepisów do własnego porządku prawnego. Dyrektywa CSRD nakłada na przedsiębiorstwa obowiązek raportowania działań w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej, przestrzegania praw człowieka, w tym praw pracowników i ładu korporacyjnego, czyli raportowania wskaźników ESG (environmental, social, corporate governance). Początkowo obowiązkiem tym objęto duże korporacje i spółki giełdowe, jednak docelowo coroczne sprawozdania będą składać wszystkie firmy. Małe i średnie przedsiębiorstwa oraz firmy notowane na giełdzie, które zatrudniają powyżej 10 osób, będą raportować działania ESG w 2027 roku (za rok 2026). W całej Unii Europejskiej obowiązkiem raportowania zostało objętych około 50 tys. firm. Znaczenie kryteriów ESG bardzo wzrosło w ostatnich latach. Inwestorzy wskazują na ich wpływ na ocenę potencjalnego ryzyka finansowego i konkurencyjność firm.

5G - DOSTĘPNA NIEMAL WSZĘDZIE DO 2025 R.

Niemcy przodują również we wprowadzaniu standardu telefonii komórkowej 5G, który dzięki bardzo dużej prędkości transmisji danych umożliwia transfer niemal w czasie rzeczywistym. Obecnie dostęp do niej ma 90 proc. mieszkańców Niemiec. Zgodnie z planami rządu federalnego, do 2025 roku wskaźnik ten ma zostać zwiększony do 99 procent. Standard 5G jest dostępny od lipca 2019 roku i można dla niego znaleźć wiele zastosowań, na przykład wykorzystując go do lepszej stabilizacji sieci energetycznych podczas dużych imprez.

Źródła: Germany Trade & Invest, BMWi, spiderweb.pl

Technologia bliżej nas

Żyj zdrowo #LikeABosch

W chłodziarko-zamrażarkach **PerfectFit** o szerokości **70 cm** przechowasz w idealnych warunkach naprawdę wielkie zapasy! A warzywa, owoce, mięso i ryby umieszczone w specjalnej strefie **VitaFresh** zachowają świeżość do dwóch razy dłużej!

Zachęty inwestycyjne

Tytułem do uzyskania wsparcia dla inwestycji w Niemczech może być uruchomienie przedsięwzięcia, prowadzenie prac B+R, jak i utworzenie dodatkowych miejsc pracy. Wśród instrumentów są m.in. dotacje bezpośrednie i granty, kredyty i gwarancje.

Wielkość przyznanych środków pomocowych zależy, podobnie jak w innych państwach unijnych, od cech projektu inwestycyjnego, takich jak: rodzaj planowanej inwestycji, jej lokalizacja i wartość, struktura finansowania i wreszcie wielkość firmy inwestora, definiowana poprzez liczbę pracowników i wielkość obrotów.

Wielkość firmy a maksymalny poziom pomocy publicznej

Wielkość firmy	Liczba pracowników	Obrót	Max poziom wsparcia/ (% kosztów)
Mała firma	< 50 osób	do 10 mln EUR	do 45% kosztów kwalifikowanych
Średnia firma	< 250 osób	do 50 mln EUR	do 35% kosztów kwalifikowanych
Duża firma	od 250 osób	powyżej 50 mln EUR	do 25% kosztów kwalifikowanych

Kryteria pomocy publicznej określone przez Komisję Europejską

DOTACJE BEZPOŚREDNIE DLA INWESTYCJI

Inwestycja w budowę zakładu produkcyjnego lub rozwój lokalizacji usług może uzyskać wsparcie w formie dotacji bezpośredniej. Najważniejszym programem grantowym w Niemczech jest krajowy program zachęt Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur” - GRW, w którym największe środki dystrybuowane są do regionów przygranicznych. Przepisy dotyczące kwalifikowalności kosztów projektu (np. kosztów inwestycji w budynki, park maszynowy, kosztów wynagrodzeń) i poziom wsparcia ustalane są na poziomie danego kraju związkowego.

DOTACJE NA PROJEKTY B+R

Dotacje na projekty badawczo-rozwojowe mają zazwyczaj charakter grantów bezzwrotnych i wykorzystywane są przede wszystkim na wynagrodzenia pracowników i koszty sprzętu działów B+R. Programy B+R finansowane przez rząd Niemiec opisuje Federalna Strategia High-Tech 2025, definiująca sektory priorytetowe w gospodarce, w wysokim stopniu uzależnione od badań w zakresie zaawansowanych technologii. Strategia wymienia m.in.: opiekę zdrowotną, zrównoważony rozwój, ochronę klimatu, energię, mobilność, rozwój obszarów miejskich i wiejskich, bezpieczeństwo i gospodarkę 4.0. Równolegle

funkcjonuje szereg programów krajowych, kładących nacisk na badania i nowe technologie. Najpopularniejszym z nich jest Centralny Program Innowacji dla MŚP (Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand - ZIM).

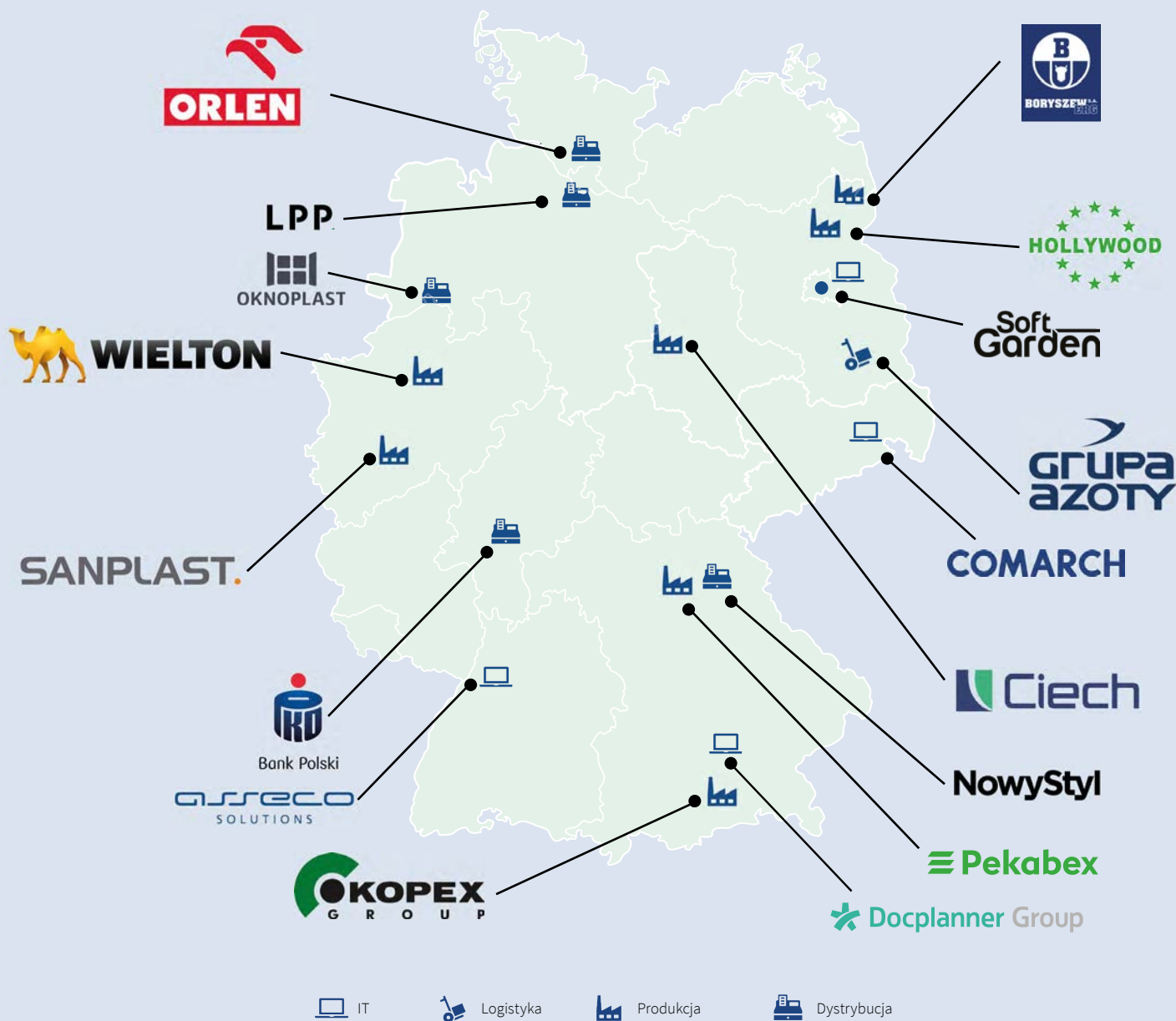
KREDYTY I GWARANCJE

Kredyty udzielane na poziomie federalnym przez Grupę KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), landowe banki rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny to istotny element pomocy publicznej dla przedsiębiorców. Ich zaletą są długie okresy kredytowania, atrakcyjne stopy procentowe i okresy wolne od obowiązku spłaty rat. Niemiecki system pomocy publicznej przewiduje też łączenie kredytów z innymi formami zachęt, jak dotacje na inwestycje, granty badawczo-rozwojowe lub związane z zatrudnianiem pracowników. Przykładem wsparcia jest kredyt dla przedsiębiorcy Grupy (ERP Förderkredit KMU), udzielany firmom prywatnym osiągającym roczne obroty do 50 mln EUR, do wysokości nawet 100% kosztów kwalifikowanych projektu, w wysokości maksymalnie 25 mln EUR na okres od 2 do 20 lat. Elementem pomocy publicznej dla przedsiębiorców są też publiczne gwarancje sięgające do 80% kredytów udzielanych firmom.

Źródło: GTAI

Wybrane polskie projekty inwestycyjne

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Polski i przyjazne dla inwestycji otoczenie, Niemcy są szczególnie interesującym celem ekspansji polskich firm. Choć wartość zainwestowanego kapitału stanowi wciąż mały ułamek zaangażowania inwestycyjnego niemieckich firm w Polsce, to polskich firm z własnym oddziałem za Odrą przybywa. Według danych GTAI jest ich obecnie 2 300 i zatrudniają 16 958 osób w Niemczech. Firmy przemysłowe zazwyczaj interesują się najbogatszymi regionami, jak: Nadrenią Północną-Westfalią, Badenią Wirtembergią czy Bawarią, z kolei firmy technologiczne i startupy najbardziej przyciąga Berlin. Spektrum branż, w które polskie firmy inwestują w Niemczech, jest szerokie i sięga od przemysłu paliwowego, chemicznego, IT, odzieżowego, budowlanego i montażowego do handlu i usług.

BRANŻE POLSKICH INWESTYCJI

● 21% Odzieżowa ● 18% Software & usługi IT ● 13% Usługi biznesowe finansowe ○ 10% Maszyny i sprzęt przemysłowy ● 7% Energetyka, minerały i metale ● 7% Dobra konsumpcyjne ● 25% Inne sektory

Startupy

START UP

STARTUP PO NIEMIECKU

Założyciele niemieckich startupów to w 80% młodzi mężczyźni, przede wszystkim absolwenci kierunków STEM. Ich główne wyzwanie biznesowe to ograniczony dostęp do kapitału wysokiego ryzyka, bo wciąż ponad 80% startup-owców sięga do własnych oszczędności rozpoczynając biznes. Działają głównie w oparciu o technologię – z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, wirtualnej rzeczywistości i blockchain. Dwie trzecie z nich adresuje do rządu Niemiec postulat zmniejszenia obciążeń regulacyjnych i biurokratycznych przeszkód w prowadzeniu biznesu.

BERLIN I JESZCZE RAZ BERLIN

Jeszcze kilka lat temu europejskie startupy obierały kurs na Dolinę Krzemową w USA. Dziś absolutną mekką tego typu biznesów w Niemczech jest Berlin. Za nim podążają kolejne miasta: Monachium, Kolonia, Düsseldorf, Hamburg, Stuttgart, Wiesbaden. Jak podaje serwis Startupdetector, w 2022 roku startupy stanowiły 3,2% wszystkich nowo zarejestrowanych firm. W tym czasie powstało ich łącznie 2705.

SOFTWARE, HEALTH, FOOD, HARDWARE, MOBILITY I E-COMMERCE

Najwięcej niemieckich startupów działa w sektorze B2B, przede wszystkim w obszarach: tworzenia oprogramowania, branży medycznej, przetwórstwie żywności, produkcji sprzętu IT (hardware), mobilności i e-commerce.

Dzięki swoim innowacyjnym modelom biznesowym niemieckie startupy to koło zamachowe postępu technologicznego i społecznego w Niemczech. Prawie dwie trzecie posiada cyfrowy model biznesowy. Kluczowe technologie startupów to sztuczna inteligencja, wirtualna rzeczywistość i blockchain. Startupy kładą też ogromny nacisk na zrównoważony rozwój – ponad jedna trzecia respondentów badania 7. Deutscher Startup Monitor z listopada 2019 r. oferuje swoje produkty lub usługi z poszanowaniem green economy. Niemiecka new economy jest zielona i przywiązuje wagę do zrównoważonego rozwoju!

36.930 EUR

**PRZECIĘTNY ROCZNY DOCHÓD BRUTTO
PROGRAMISTY SOFTWARE W STARTUPIE W NIEMCZECH**

STARTUPY ŁĄCZĄ ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, INNOWACJE I WZROST *

Udział kobiet-założycielek niemieckich startupów w latach 2020-2022 wzrósł z 16 do 20%. Znajduje to też odzwierciedlenie w składzie zespołu: 37% startupów ma obecnie w swoim zespole założycielskim przynajmniej jedną kobietę.

Co ciekawe, coraz więcej kobiet nie posiadających do tej pory doświadczenia związanego z zakładaniem firmy, decyduje się na stworzenie startupu. Dotyczy to około 60% startupów zakładanych przez kobiety. W przypadku „zielonych” startupów udział kobiet wynosi 23% i jest nieco wyższy, niż w przypadku pozostałych startupów.

Start-upy założone przez kobiety mają znacznie mniej pracowników - średnio 7, a zespoły męskie - 28. Jedną z przyczyn jest różnica w kapitale między płciami. Wielkość finansowania wśród zespołów męskich jest 9-krotnie wyższa niż kobiecych i wynosi 9,7 mln EUR.

Kobiety prawie dwa razy częściej niż mężczyźni zakładają działalność na własną rękę i oceniają swój ekosystem startupowy pozytywnie znacznie częściej (82%) niż mężczyźni (47%). Start-upy łączą zrównoważony rozwój i wzrost: 61% realizuje oba cele jako ważną część swojej strategii korporacyjnej i w ten sposób wprowadza ekologiczną transformację do gospodarki. Start-upy odgrywają również pionierską rolę w wykorzystaniu technologii cyfrowych: dla 45% wykorzystanie sztucznej inteligencji odgrywa ważną rolę - co oznacza, że zyskuje na znaczeniu. Inne istotne tematy to Przemysł 4.0 (33%) i Internet rzeczy (31%).

Wielki sukces firmy BionTech podczas pandemii COVID-19 pokazuje ponadto, jak ważną rolę w środowisku startupowym odgrywają osoby wywodzące się spoza Niemiec. Pochodzący z Turcji naukowcy, którzy założyli firmę BionTech, są tego najlepszym przykładem. Według raportu fundacji Friedrich-Naumann-Stiftung ok. 20% wszystkich założycieli startupów to osoby o pochodzeniu migracyjnym, które przyczyniają się do sukcesu gospodarczego Niemiec.

Znaczenie ekosystemu start-upów dla niemieckiego rynku pracy wciąż rośnie. Jednym z czynników sukcesu ekosystemów w tym zakresie są dobre warunki finansowania w ściśle powiązanym sektorze startupów i inwestycji.

* Deutsche Startup Monitor 2022

Źródła: Deutsche Startup Monitor, Startupdetector, Gründerszene

GWIAZDY NIEMIECKIEJ SCENY STARTUPOWEJ

Elastyczne płatności z Mondu

Mondu to start-up z siedzibą w Berlinie, którego działalność koncentruje się na elastycznych metodach płatności. Poprzez operowanie w trybie B2B dąży do zapewnienia klientom optymalnych warunków płatności. Poza opcją „kup teraz, zapłać później”, firma oferuje także płatności ratalne oraz adresowaną specjalnie do przedsiębiorstw usługę MonduSell. Metody płatności Mondu obejmują zakup na fakturę, polecenie zapłaty SEPA (SEPA direct debit) i raty, chroniąc sprzedawców przed ryzykiem niewykonania zobowiązania i oszczędzając im kłopotów związanych z windykacją i ponagleniami. Założona w 2021 roku firma Mondu zebrała już 89,3 miliona dolarów w ramach finansowania kapitałowego i dłużnego.

Razem dla edukacji

Knowunity z siedzibą w Berlinie to startup z obszaru EdTech, którego celem jest zbudowanie globalnej platformy zapewniającej edukację szkolną wysokiej jakości każdemu uczniowi na świecie. Założona w 2019 r. firma Knowunity stworzyła cyfrową platformę edukacyjną, która łączy naukę społecznościową z generowanymi przez użytkowników, zweryfikowanymi treściami dotyczącymi każdego przedmiotu szkolnego, działającą podobnie jak Instagram w zakresie materiałów szkolnych. Dzięki wsparciu wiodących globalnych inwestorów, takich jak Project A, Redalpine i Stride.Vc, firma z powodzeniem uruchomiła platformę w 5 krajach i ma ponad 2,6 miliona aktywnych użytkowników. Knowunity zebrała 21 milionów euro od momentu powstania i jest najszybciej rozwijającym się startupem EdTech w Europie.

Baobab: bezpieczeństwo biznesu w zdigitalizowanym świecie

Baobab z siedzibą w Berlinie to innowacyjna firma ubezpieczeniowa założona w 2021 roku, która pomaga małym i średnim firmom zarządzać ryzykiem cybernetycznym poprzez połączenie ubezpieczenia cybernetycznego i środków bezpieczeństwa. Dzięki Baobab firmy są ubezpieczone od cyberprzestępstw, dochodzeń kryminalistycznych i strat związanych z przerwami w działalności. Eksperti firmy odpowiednio zarządzają każdym incydentem cybernetycznym przed, w trakcie i po jego wystąpieniu, wykorzystując technologię, wiedzę i ubezpieczenie w celu ochrony organizacji przed zagrożeniami cybernetycznymi. Od momentu powstania Baobab pozyskał łącznie 8,5 miliona euro.

Targi

Niemcy to światowy nr 1 w organizacji targów. Wynika to z długoletniej tradycji organizowania imprez wystawienniczych, doskonale rozwiniętej infrastruktury targowej, a także zaplecza w postaci bazy noclegowej, możliwości komunikacyjnych i wszelkich innych usług dla wystawców i odwiedzających. Wszystkie te czynniki tworzą kompleksową ofertę i składają się na sukces niemieckiego przemysłu targowego. W pierwszej dziesiątce największych organizatorów targów na świecie znajduje się aż pięciu z Niemiec. Rocznie odbywa się tu do 300 imprez o charakterze międzynarodowym, krajowym i regionalnym.

NUMER JEDEN NA ŚWIECIE

Każdego roku w Niemczech odbywa się od 160 do 180 międzynarodowych i krajowych targów, które odwiedza około 180.000 wystawców i 10 milionów odwiedzających. Imprezy te mają status punktów spotkań branżowych, jak też forów komunikacji i innowacji, reprezentujących rynek światowy. Około dwóch trzecich wszystkich światowych targów branżowych odbywa się w Niemczech.

NAJNOWOCZEŚNIEJSZE TERENY WYSTAWIENNICZE

W Niemczech istnieje 25 obiektów targowych o znaczeniu międzynarodowym lub krajowym. Łączna powierzchnia hal wynosi 2,8 miliona metrów kwadratowych. Architektonicznie, logistycznie i technicznie, niemieckie centra wystawiennicze wyznaczają światowe trendy. W przyszłości powierzchnia to pozostanie na podobnym poziomie, jednak niemieccy organizatorzy będą inwestowali w modernizację istniejących terenów wystawienniczych.

DOSKONAŁY STOSUNEK CENY DO JAKOŚCI

W porównaniu z innymi krajami, niemieckie targi charakteryzują się umiarkowanym poziomem kosztów wynajmu stoisk. Jednocześnie ilość i jakość odwiedzających są na bardzo wysokim poziomie, co ma przełożenie na mniejsze koszty dotarcia i pozyskania klienta. Targi w Niemczech to ponadto możliwość spotkania potencjalnych kontrahentów z całego świata: przeciętnie 60% wystawców i 30% odwiedzających pochodzi z zagranicy.

TARGI W NIEMCZACH W DOBIE POPANDEMICZNEJ

Niemiecki przemysł targowy odczuł niestety bardzo mocno skutki globalnej pandemii. W roku 2020 z 368 planowanych imprez targowych odbyło się w normalnym trybie zaledwie ok. 30%, a pozostałe zostały odwołane lub przesunięte na kolejne lata. Zostało też zorganizowanych ok. 50 imprez wirtualnych, które jednak nie cieszyły się takim zainteresowaniem wystawców i odwiedzających, jak targi tradycyjne. Z ogólnej liczby 380 planowanych imprez targowych na rok 2021, ostatecznie odbyło się zaledwie 100 wydarzeń. W związku z tym faktem, rok ten był bardziej dotkliwy dla branży niż początek pandemii. Taka sytuacja miała wpływ nie tylko na dochody organizatorów i firm świadczących bezpośrednio usługi targowe (np. budujących stoiska), ale też niosła ze sobą szersze skutki gospodarcze. Straty wykazywały branże hotelarska i gastronomiczna, transportowa i inne. Według Niemieckiego Związku Przemysłu Targowego AUMA od początku pandemii tj. od marca 2020 straty poniesione przez branżę okołotargową były szacowane na ok. 55 mld EUR.

Rok 2022 to stopniowy powrót do normalności. O ile jeszcze w pierwszym kwartale większość imprez została odwołana lub przełożona, to od jesieni targi odbywały się już w zasadzie bez przeszkód. I choć z różnych względów uczestniczyło w nich mniej przedsiębiorstw, odnotowano w roku 2022 ogólne wyniki na poziomach 70% wystawców i 65% odwiedzających w porównaniu do okresu przedpandemicznego. Zainicjowano ponad 20 zupełnie nowych imprez, szczególnie w dziedzinach mobilności, medycyny i energii. Tylko jedna impreza została przeprowadzona wirtualnie. Fakty te pozwalają patrzeć z optymizmem na dalszy rozwój przemysłu targowego w Niemczech.

160 – 180

IMPREZ ROCZNIE

Najważniejsze imprezy targowe

60% najważniejszych światowych targów odbywa się w Niemczech

HANNOVER MESSE (Hanower) – największe światowe targi przemysłowe

ANUGA (Kolonja) – przemysł spożywczy

GRÜNE WOCHE (BERLIN) – żywność, rolnictwo, ogrodnictwo

MEDICA (Düsseldorf) – technika medyczna i wyposażenie szpitali

IFAT (Monachium) – ochrona środowiska

INTERPACK (Düsseldorf) – przemysł opakowaniowy

K (Düsseldorf) – przemysł tworzyw sztucznych i gumy

IFA (Berlin) – elektronika użytkowa

IAA (Monachium) – salon samochodowy

AUTOMECHANIKA (Frankfurt n. Menem) – części, komponenty do budowy pojazdów

IMM COLOGNE (Kolonja) – meble i wyposażenie wnętrz

DRUPA (Düsseldorf) – technologie druku

INNOTRANS (Berlin) – technika kolejowa, transportowa

EXPO REAL (Monachium) – inwestycje, nieruchomości

BOOT (Düsseldorf) – łodzie, jachty, sporty wodne

PAPERWORLD (Frankfurt n. Menem) – artykuły papiernicze, biurowo-szkolne

FRUIT LOGISTICA (Berlin) – owoce, warzywa

ITB (BERLIN) – turystyka

HEIMTEXTIL (Frankfurt n. Menem) – tekstylia, tkaniny

AGRITECHNICA (Hanower) – technika rolnicza

190 TYS.

WYSTAWCÓW

10 MLN

ODWIEDZAJĄCYCH

Zakładanie firmy

FORMY PRAWNE PROWADZENIA BIZNESU W NIEMCZECH

Przewidziane w Niemczech sposoby prowadzenia biznesu co do zasady nie różnią się w wielkim stopniu od ich polskich odpowiedników. Przyglądając się jednak niemieckim formom prawnym z bliska można dostrzec, iż różnice są znaczące. Błędne jest przekonanie, iż możliwe jest otwarcie przedstawicielstwa polskiej firmy. W prawie niemieckim nie istnieje coś takiego jak „przedstawicielstwo”. Firma polska, która rozpocząć działanie na rynku niemieckim, może to zrobić przez założenie spółki kapitałowej (niemiecka sp. z o.o. = GmbH albo niemiecką spółkę akcyjną = Aktiengesellschaft) albo poprzez założenie oddziałów. W przypadku oddziału trzeba mieć jednak na uwadze, że oddział zagranicznego przedsiębiorcy w Niemczech nie jest odrębną od przedsiębiorstwa macierzystego samodzielną osobą prawną. Stanowi on jedynie prawnie i organizacyjnie wyodrębnioną część tego przedsiębiorstwa macierzystego. W zakresie uregulowań dotyczących struktury wewnętrznej oddział podlegać będzie prawu niemieckiemu. Pomimo wspomnianej wewnętrznej zależności od jednostki macierzystej oddział zagraniczny uczestniczy w obrocie handlowym samodzielnie. Dłużnikiem za zaciągnięte poprzez oddział zobowiązania pozostaje natomiast nadal faktycznie jednostka macierzysta.

W większości przypadków, polski przedsiębiorca chcąc ekspandować na rynek niemiecki, decyduje się na założenie niemieckiego odpowiednika polskiej sp. z o.o., tj. GmbH, której kapitał zakładowy wynosi 25.000 EUR. Głównym powodem popularności niemieckiej GmbH jest oczywiście ograniczone gospodarcze ryzyko wspólników oraz stosunkowo bezproblemowe przejęcie udziałów. Również GmbH posiada dwa obowiązkowe organy, którymi są zgromadzenie wspólników oraz dyrekcja (Geschäftsführung). Obywatelstwo oraz miejsce zamieszkania wspólników jak i dyrektorów na podłożu prawa handlowego nie odgrywa roli. GmbH natomiast musi posiadać niemiecki adres oraz posiadać fizyczną siedzibę. Jej brak będzie uniemożliwił nadanie numeru VAT w związku z czym firma nie będzie mogła partycypować w obrocie gospodarczym. Wynajęcie tzw. biura wirtualnego nie jest wystarczające! Konieczne jest także zgłoszenie zatrudnionych pracowników do kasy chorych.

”Z pozoru prawo polskie i niemieckie jest do siebie podobne, ale różnica tkwi w szczegółach i w niektórych obszarach jest znacząca. W związku z tym ekspansja na rynek niemiecki powinna następować zawsze we współpracy z partnerem merytorycznym, doświadczonym na rynku niemieckim.

Roland Fedorczyk
Dyrektor pionu Prawo i Podatki
AHK Polska

W pięciu krokach do niemieckiej GmbH

1.

SPORZĄDZENIE UMOWY SPÓŁKI I POWOŁANIE ZARZĄDCY

- ▶ Sporządzenie umowy spółki w formie aktu notarialnego
- ▶ Z chwilą zawarcia umowy spółki i ustanowienia zarządcy powstaje tzw. spółka w organizacji
- ▶ Posiada ona częściowo zdolność prawną, zdolność do czynności prawnych, może uczestniczyć w obrocie handlowym
- ▶ W tej fazie istnienia spółki nie ma możliwości ograniczenia odpowiedzialności do wysokości kapitału zakładowego
- ▶ Do momentu uzyskania wpisu w rejestrze handlowym wspólnicy odpowiadają całym swoim majątkiem

2.

SPORZĄDZENIE LISTY WSPÓLNIKÓW

Listę wspólników sporządza się przed wpisem spółki i przed sporządzeniem aktu notarialnego obejmującego umowę spółki. Do sporządzenia listy wspólników niezbędne są następujące dane:

- ▶ numery udziałów
- ▶ firma wspólnika (imię i nazwisko w przypadku osób fizycznych)
- ▶ numer w rejestrze handlowym wraz z określeniem sądu rejestrowego wspólnika lub data urodzenia w przypadku osób fizycznych
- ▶ wartość nominalna poszczególnych udziałów
- ▶ suma wszystkich udziałów objętych przez wspólnika

3.

OTWARCIE KONTA BANKOWEGO

Gdy umówiono minimalny kapitał zakładowy, to przynajmniej połowa z 25 000 EUR kapitału zakładowego musi zostać wpłacona na otwarte dla spółki konto bankowe (vide infra). Dowód opłacenia kapitału na konto spółki należy przedłożyć notariuszowi spisującemu umowę spółki. UWAGA! Jeżeli zostaje opłacony jedynie połowa kapitału zakładowego, należy mieć na uwadze, że brakujące 12.500 EUR muszą być udostępnione spółce na każde jej wezwanie. W przeciwnym razie wspólnicy odpowiadają według swoich wkładów osobiście aż do momentu, gdy kapitał zakładowy zostanie w całości wniesiony.

4.

ZGŁOSZENIE SPÓŁKI DO SĄDU REJESTROWEGO PRZEZ NOTARIUSZA

Po wpływie do notariusza dokumentu potwierdzającego wpłatę kapitału zakładowego przesyła on elektronicznie wniosek o wpis spółki do sądu rejestrowego. Właściwym jest sąd rejestrowy, w którego właściwości spółka ma swoją siedzibę. UWAGA! W momencie uzyskania wpisu w rejestrze handlowym staje się skuteczne ograniczenie odpowiedzialności.

5.

ZGŁOSZENIE W URZĘDZIE SKARBOWYM

W celu uzyskania numeru podatkowego należy zgłosić spółkę we właściwym urzędzie skarbowym. Następnie następuje rejestracja jako płatnika VAT. W Federalnym Urzędzie ds. Podatków wnioskuje się o przydzielenie numeru identyfikacji podatkowej do celów podatku VAT (niem. USt-IdNr.).

Opodatkowanie firm

Stawka opodatkowania przedsiębiorcy w Niemczech zależy od tego, gdzie jego przedsiębiorstwo ma swoją siedzibę. W niektórych regionach łączne opodatkowanie CIT może sięgnąć zaledwie 23% osiągniętego zysku, a w niektórych może wynosić nawet powyżej 30%. Średnia krajowa oscyluje wokół 30%. Decydujący wpływ na wysokość opodatkowania będzie miała zmienna stawka tzw. podatku od działalności gospodarczej. Stanowi on dochód gminy, w której siedzibę ma przedsiębiorstwo. Stawka podatkowa jest ustalana przez daną radę gminy.

Na całość opodatkowania przedsiębiorstw składają się cztery, następujące podatki:

%

CIT oraz PIT

CIT

Spółki kapitałowe, takie jak GmbH (Sp. z o.o. prawa niemieckiego) albo AG (spółka akcyjna prawa niemieckiego) podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych (Körperschaftsteuer), który aktualnie wynosi 15% wypracowanego dochodu.

PIT

Wspólnicy spółek osobowych takich jak niemieckiej spółki jawnej (oHG) czy spółki komandytowej (KG) podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (Einkommensteuer). W 2022 kwota wolna od podatku w Niemczech wynosi 9.984 EUR. Po przekroczeniu tej kwoty przewidziana jest stawka podatkowa na poziomie 14%, która progresywnie zwiększa się aż do poziomu 42% przy rocznym dochodzie w wysokości 58.597 EUR. Stawka 45%, jako najwyższa stawka podatkowa, obowiązuje dla wszystkich dochodów, które przekroczą roczny poziom 277.826 EUR.

Zarówno niemiecki CIT jak i PIT ustalane są podatkami federalnymi.

%

Dodatek solidarnościowy

Dodatek Solidarnościowy (niem. Solidaritätszuschlag) stanowi dopłatę do podatku PIT oraz CIT, który jest wykorzystywany między innymi do finansowania kosztów zjednoczenia Niemiec. Podczas kiedy w zakresie PIT Dodatek Solidarnościowy od 2021r. wnoszony jest tylko dla tzw. grupy najlepiej zarabiających podatników (tj. od 2024r. podatek PIT do zapłacenia „=” lub „<” 18.130 EUR), spółki kapitałowe (GmbH i AG) bez zmian wciąż w całości podlegają temu dodatkowi. W zakresie CIT Dodatek Solidarnościowy wnoszony jest w wysokości 5,5% od należnej kwoty podatku CIT.

%

Podatek od działalności gospodarczej

Ostatnim elementem niemieckiego systemu podatków dochodowych jest tzw. podatek od działalności gospodarczej (Gewerbesteuer). Dotyka on wszystkie rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej w Niemczech, niezależnie od formy prawnej, czyli niezależnie od tego, czy jest to spółka kapitałowa, spółka osobowa czy działalność gospodarcza wykonywana przez osobę fizyczną. Wysokość podatku ustalana jest przez władzę gminy, którą w Niemczech - co do zasady - jest rada gminy. Oznacza to, że nawet sąsiadujące gminy mogą mieć inne stawki podatkowe. Natomiast w obrębie jednej gminy ustalony podatek od działalności gospodarczej obowiązuje wszystkich przedsiębiorców. Podatek od działalności gospodarczej składa się z dwóch części. Podstawowa stawka w wysokości 3,5% od stwierdzonego dochodu która jest powiększana o współczynnik w wysokości co najmniej 200% od stawki podstawowej. W efekcie końcowym oznacza to, że podatek od działalności gospodarczej, wynosić będzie co najmniej 7%, ale ostateczny poziom podatku będzie zależał od tego, na jakim poziomie

rada gminy ustali współczynnik. Średnia wysokość podatku od działalności gospodarczej wynosi w całości 14%. W kontekście tego podatku dla spółek osobowych trzeba mieć następującą rzecz na uwadze: spółki osobowe, a raczej ich wspólnicy – w przeciwieństwie do spółek kapitałowych – mają możliwość korzystania z ulgi podatkowej w zakresie podatku od działalności gospodarczej w wysokości 24.500 EUR. Ulga podatkowa polega na tym, że w przypadku wspólników spółek osobowych podatek od działalności gospodarczej może być potrącony od podatku od osób fizycznych (PIT) w wysokości łącznej kwoty 3,8-krotności podstawy opodatkowania działalności gospodarczej. W konsekwencji oznacza to, że możliwość potrącenia do wysokości 3,8-krotności prowadzi do braku obciążenia podatkiem od działalności gospodarczej dla przedsiębiorstw w tych gminach, w których współczynnik do podstawowej stawki podatku od działalności gospodarczej nie przekroczył 380%.

%

Podatek VAT

Terminy składania deklaracji VAT oraz związanych z nimi zapłaty zaliczek na poczet należnego VAT zależą od wysokości kwoty VAT. Jeżeli wynosi ona więcej niż 7.500 EUR w skali roku, wtedy deklarację trzeba składać każdego miesiąca. Jeżeli kwota VAT wynosi natomiast mniej niż 7.500 EUR, ale więcej niż 1.000 EUR, właściwy urząd skarbowy w Niemczech będzie mógł zarządzić, iż deklaracje należy składać kwartalnie. Jeżeli kwota VAT wynosi mniej niż 1.000 EUR urząd skarbowy może przedsiębiorcę zwolnić z składania deklaracji oraz uiszczania związanych z nimi zaliczek. Podkreślić trzeba jednak, że przez okres pierwszych dwóch lat od rozpoczęcia działalności gospodarczej jest się ustawowo zobowiązany do tego, aby składać comiesięczne deklaracje VAT i odprowadzać odpowiednie zaliczki.

STAWKI VAT

Regularna stawka	19%
Stawka obniżona na np. artykuły spożywcze, gazety, komunikacja miejska	7%
Niektóre czynności, jak usługi zdrowotne lub praca społeczna zwolnione są w całości z podatku VAT.	zw

Rynek pracy

SIŁA ROBOCZA

Potencjał rynku pracy

- ▶ 423 szkół wyższych z ponad 2,9 mln studentów (niespełna 60% studiuje na uniwersytetach, pozostali w wyższych szkołach zawodowych)
- ▶ Niemcy posiadają wiodący na świecie system dualnego kształcenia. Programy nauczania są na bieżąco aktualizowane zgodnie z potrzebami na rynku pracy.
- ▶ Nominalny wzrost płac w 2022 roku wyniósł 2,6%
- ▶ Niemcy mają najniższą w Europie stopę bezrobocia wśród młodzieży, która wynosi 6,1%. W Europie średnia ta wynosi 14,1%, w Polsce 10,3%.
- ▶ Choć przeciętnie Niemcy pracują znacznie mniej, pracownicy w tym kraju wykonują więcej pracy w przeliczeniu na godzinę niż większość pracowników w większości krajów europejskich. Produktywność Niemców plasuje się od lat powyżej średniej unijnej.

SITUACJA NA RYNKU PRACY

Niemiecki rynek pracy zmienił się drastycznie w ciągu ostatnich 20 lat. W czasie kadencji kanclerza Schrödera do 2005 r. rynek pracy został w dużej mierze zliberalizowany przy zaangażowaniu związków zawodowych, a bezrobotni zostali lepiej zmotywowani do poszukiwania pracy dzięki większej kontroli (reformy Hartz4). W 2022 r. we wszystkich sektorach będzie obowiązywać jednolita płaca minimalna w wysokości 12 EUR za godzinę. Na niemieckim rynku pracy panuje prawie pełne zatrudnienie. Istnieje znaczny niedobór wykwalifikowanych pracowników w sektorze technicznym i rzemieślniczym, jak również w sektorze opieki. Do tej pory niedobór ten nie został zrównoważony przez programy rekrutacyjne w innych krajach europejskich. Obserwuje się migrację wykwalifikowanych pracowników do dużych aglomeracji, w związku z czym na obszarach wiejskich wciąż pogłębia się niedobór wykwalifikowanego personelu.

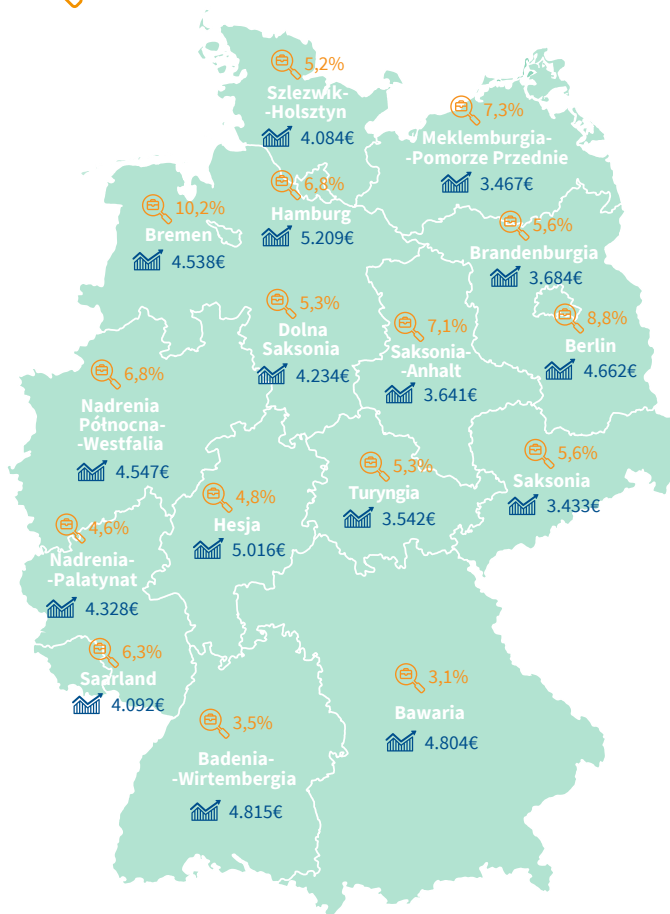

Średnie wynagrodzenie brutto według krajów związkowych (2021)

Stopa bezrobocia (2022)

Źródło: STATISTA

Średni wymiar czasu pracy:	40 godzin / 5 dni w tygodniu
Okres próbny:	max. 6 miesięcy
Urlop:	min. 20 dni przy 5 dniach roboczych

Delegowanie pracowników

Polscy pracodawcy chcąc wysłać jednego lub więcej pracowników do Niemiec muszą mieć na uwadze, że co do zasady niemieckie urzędy takie „wysłanie” będą kwalifikowały jako transgraniczne świadczenie usług, co równa się delegowaniu pracownika.

W zależności od rodzaju branży, zastosowanie znajdą odmienne podstawy prawne odnośnie obowiązku zgłoszeniowego. Pracownicy delegowani otrzymają ponadto od pierwszego dnia takie samo wynagrodzenie jak pracownicy lokalni zatrudnieni w oparciu o układy zbiorowe. Dotyczy to wszystkich sektorów, dla których istnieją powszechnie obowiązujące umowy zbiorowe. Od 01.01.2023 roku minimalne wynagrodzenie wynosi 14,20 EUR brutto, a od 01.01.2024 wynosić będzie 14,50 EUR brutto. Tymczasem wynagrodzenia według stawek przewidzianych w tzw. umowach zbiorowych (Tarifverträge) są co do zasady wyższe niż ustawowo przewidziana płaca minimalna.

ZGŁOSZENIE WEDŁUG USTAWY O MINIMALNYM WYNAGRODZENIU

(Mindestlohngesetz) obejmuje następujące branże:

- ▶ montaż i demontaż targów i wystaw,
- ▶ budownictwo,
- ▶ gospodarka mięsna,
- ▶ gospodarka leśna,
- ▶ przemysł gastronomiczny i noclegowy,
- ▶ usługi sprzątania obiektów,
- ▶ branża transportu pasażerskiego,
- ▶ działalności gospodarcze związane z jarmarkami,
- ▶ spedycja, transport i logistykę,
- ▶ ochrona i bezpieczeństwo.

Termin „Zgłoszenie według Ustawy o minimalnym wynagrodzeniu” może jednak wprowadzać w błąd. Jeżeli bowiem dana branża, jak np. branża budowlana, objęta jest układem zbiorowym, to obowiązywać tu będzie stawka wynagrodzenia dla branży budowlanej, nie zaś powszechnie ustawowo przewidziane wynagrodzenie minimalne.

Aktualne stawki dla poszczególnych branż objętych umowami zbiorowymi dostępne są, również w języku angielskim, na stronie internetowej niemieckiego Urzędu Celnego www.zoll.de.

ZGŁOSZENIE WEDŁUG USTAWY O DELEGOWANIU PRACOWNIKÓW

(Arbeitnehmer-Entsendegesetz) objęte są następujące branże:

- ▶ gospodarowanie odpadami włączając w to sprzątanie ulic i usługi utrzymania zimowego,
- ▶ kształcenie i doksztalcanie zgodnie z Księgą I. lub II. Kodeksu Socjalnego,
- ▶ sektor budowlany (budownictwo), tzw. podstawowe prace budowlane oraz tzw. uboczne prace budowlane,
- ▶ branża dekarcka,
- ▶ branża elektryczna,
- ▶ usługi sprzątania obiektów,
- ▶ monter rusztowań,
- ▶ usługi opieki,
- ▶ przemysł rzeźniczy i przetwórstwa mięsnego,
- ▶ branża kominarska,
- ▶ kamieniarstwo i rzeźba w kamieniu.

ZGŁOSZENIE WEDŁUG USTAWY O UŻYCZANIU PRACOWNIKÓW

Agencję Pracy Tymczasowej, jako podmiot użyczający pracownika, obowiązują szczególne przepisy zgłoszeniowe. Równolegle do zgłoszenia według Ustawy o minimalnym wynagrodzeniu albo delegowaniu pracowników, zagraniczna agencja pracy tymczasowej zasadniczo powinna też dokonać zgłoszenia w rozumieniu przepisów Ustawy o użyczaniu pracowników. Mamy tu zatem do czynienia z podwójnym obowiązkiem zgłoszeniowym.

Wyjątki

Kwestia oddelegowania pracowników jest jednak szerszym tematem zawierającym szereg wyjątków a poszczególne przypadki warto konsultować z ekspertami.

Od 1 stycznia 2017 roku zgłoszenia można dokonywać już tylko i wyłącznie w postaci elektronicznej przez stworzony do tego celu portal internetowy **www.meldeportal-mindestlohn.de**

Etykieta biznesowa w Niemczech

PUNKTOWAĆ PUNKTUALNOŚCIĄ

Pozytywny stereotyp w Polsce na temat Niemców: Są punktualni i dotrzymują terminów. Rzeczywiście, terminy w Niemczech są bardzo ważne i raczej nie są przedmiotem negocjacji. Lepiej dotrzeć pięć do dziesięciu minut wcześniej na spotkanie, niż pięć minut za późno. Dostawy powinny być zrealizowane „na czas” za wszelką cenę, w przeciwnym razie szybko traci się szansę na następne zlecenia. A jeśli naprawdę nie da się uniknąć spóźnienia, warto poinformować o tym swojego partnera biznesowego z wyprzedzeniem.

NIE BIERZ TEGO DO SIEBIE

W przeciwieństwie do Polski, w Niemczech kwestie prywatne i small talk nadal odgrywają niewielką rolę w życiu biznesowym. Często dąży się prosto do sedna sprawy, mimo że relacja pozostaje na poziomie formalnym. Przy tym niemieccy partnerzy zazwyczaj argumentują bardzo obiektywnie i bezpośrednio. Krytyka nie powinna być interpretowana jako atak adresowany do konkretnej osoby. Zazwyczaj ma wskazywać, że można wspólnie znaleźć jeszcze lepsze rozwiązanie. Podstawowa sprawa: upewnij się, że jesteś dobrze przygotowany i znasz fakty. Warto także pamiętać, że krytyczne uwagi dotyczące ogólnej współpracy lub spraw przeszłych powinny zawsze być przekazywane w cztery oczy. Stawianie partnera w niezręcznej sytuacji na forum uważane jest za niewłaściwe i nieprofesjonalne.

WIZYTÓWKA TO NIE ZWYKŁY KAWAŁEK KARTONIKA

W życiu biznesowym kluczowe są kontakty, podstawowym narzędziem przy ich nawiązywaniu pozostaje od stuleci wizytówka. Pierwsze wizytówki pojawiły się już w XV w. w Chinach, posiadali je urzędnicy, których do tego zobowiązywał specjalny dekret. Obecnie należy pamiętać, że wizytówka to nie jest po prostu zwykły kawałek kartonika, ale reprezentuje naszego partnera biznesowego. Nie powinno się zatem otrzymanej właśnie wizytówki pośpiesznie chować do kieszeni, ale wskazane jest, aby się jej uważnie przyjrzeć i najlepiej byłoby także zrewanżować się własną. Otrzymaną wizytówkę powinno się schować do odpowiedniego etui, tak, aby nasz partner widział, że traktujemy ją z należyтым szacunkiem. Warto także pamiętać, że uzyskanego kontaktu nie należy nadużywać w celach, które nie były intencją wręczającego wizytówkę. Wysyłanie bez wyraźnej zgody firmowych biuletynów czy ofert handlowych jest nie tylko niestosowne, ale także niezgodne z przepisami o ochronie danych osobowych.

UNIKAJ TEMATÓW TABU

Niemcy są co prawda przyzwyczajeni do tego, że za granicą często pyta się ich o drugą wojnę światową, jednak dziś kolejne pokolenie postrzega siebie w znacznie większym stopniu jako część nowoczesnej Europy. Unikaj tematów, które są emocjonalnie trudne. Należą do nich m.in. tematy takie jak uchodźcy, religia, patriotyzm lub homoseksualizm.

▼ ZDECYDOWANY UCISK DŁONI ZAWSZE NA MIEJSCU

Niemcy zachowują na ogół większy dystans w relacjach biznesowych niż Polacy. Pocałunki i uściski są nietypowe, niezależnie od płci. Mocny uścisk dłoni na powitanie nigdy nie jest błędem. Powinienesz przy tym spojrzeć swojemu rozmówcy w oczy. Powitanie zacznij od najważniejszej osoby. Kobiety nie powinny się dziwić, że Niemcy nie będą przytrzymywać dla nich otwartych drzwi ani podsuwać krzesła. Te szarmanckie maniery wyszły już nieco z użycia, mimo że są doceniane przez wiele niemieckich biznesmenek.

▼ HIERARCHIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W wielu krajach panuje w firmach ścisła hierarchia, a szef wprowadza deleguje obowiązki, ale nie odpowiedzialność. Choć Niemcy mogą kojarzyć się z silnie hierarchicznym stylem zarządzania, należy jednak pamiętać, że w większości firm niemieckich ceniona jest samodzielność i poczucie odpowiedzialności pracowników za powierzone zadania. Przełożony przekazuje pracownikowi odpowiedzialność za projekt lub zadanie i oczekuje jego terminowego wykonania, a jeśli pojawiają się trudności, odpowiednio wczesnej informacji zwrotnej.

▼ PODCZAS SPOTKAŃ KONCENTRUJ SIĘ NA PARTNERACH, NIE NA SMARTFONIE

Trudno nam sobie wyobrazić funkcjonowanie bez smartfonów w wielu różnych sytuacjach biznesowych i życiowych, jednak złotą zasadą pozostaje pozostawienie urządzenia na czas spotkania w teczce czy torebce. O ile nie mamy do czynienia z nagłą, awaryjną sytuacją, nie przyjmujemy w trakcie spotkania żadnych rozmów. Położenie smartfona na stole i zerkanie co chwila na jego ekran uznawane jest za brak szacunku dla osób, z którymi się spotykamy. Okażmy naszym partnerom, że koncentrujemy się całkowicie na tym, co mają do powiedzenia, a nie na naszym smartfonie.

▲ NIE ZAWSZE MUSI BYĆ KRAWAT

Przed pierwszym spotkaniem z nowymi partnerami biznesowymi postaraj dowiedzieć się, czy firma ma formalną, czy bardziej swobodną kulturę biznesową. W razie wątpliwości lepiej ubrać się bardziej formalnie niż zbyt swobodnie. Niemcy przywiązują wagę do klasycznych ubrań, choć dyskretne od-cienie, takie jak granat, szarość, koniak czy ciemny brąz są również akceptowane w przypadku garniturów. Kobiety powinny zwracać uwagę na prostą biżuterię i dyskretny makijaż. Coraz częściej jednak akceptowany jest styl casual biznesowy, przykładowo brak krawata.

SIEZEN I DUZEN

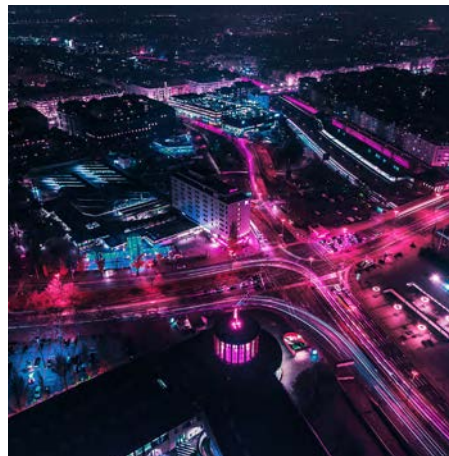

Niemcy zwracają uwagę na maniery i formalności. W życiu biznesowym zazwyczaj zwracają się per „Sie” (Pan/ Pani), łącznie z nazwiskiem. Jeśli nasz rozmówca posiada tytuł naukowy profesora lub doktora, powinniśmy go stosować, zwracając się do naszego rozmówcy. Połączenie „Sie” z imieniem nie funkcjonuje. Jeśli więc Niemiec zwraca się do nas po imieniu, zwykle oznacza to, że nasze relacje stają się mniej formalne. Mimo wszystko należy być ostrożnym w oferowaniu przejścia na „Ty”.

Czy wiedziałeś, że...?

BERLIN WIDZIANY Z KOSMOSU – HISTORIA ILUMINOWANA

Od czasu, kiedy w nocy z 9 na 10 listopada 1989 roku po dwudziestu ośmiu latach upadł mur berliński, miasto przeszło głęboką przemianę. Przez ponad trzydzieści lat wytworzyło swoistą tkankę łączną ulic, placów, nowych budynków, stając się ponownie jednym organizmem. Dziś jest przyjazną, zieloną, tętniącą życiem europejską metropolią. Turyści płynnie przekraczają dawną granicę, niemal jej nie zauważając, rowerzyści wybierają się na wycieczki ścieżką rowerową biegnącą wzdłuż dawnego muru. Nadal jednak w pogodną noc można z kosmosu zobaczyć ślad historii podzielonego kiedyś miasta. Na zdjęciach satelitarnych zachodnia część miasta łśni błękitno-białą poświatą, natomiast wschodnie dzielnice emitują ciepłe, żółtawe światło. To spojrzenie z kosmosu w przeszłość jest możliwe dzięki różnym systemom oświetleniowym, które stosowano w obu częściach Berlina: na wschodzie nadal jest więcej latarni sodowych, podczas gdy w zachodniej części miasta stosowano lampy rtęciowe i świetlówki.

3000 GATUNKÓW CHLEBA MADE IN GERMANY

Niemiecki Rejestr Chleba odnotowuje obecnie ponad 3000 różnych gatunków chleba, które codziennie są wypiekane i sprzedawane w Niemczech. Jedno niemieckie gospodarstwo domowe kupuje ponad 42 kg pieczywa rocznie. Według danych Federalnego Centrum Żywienia produkcja świeżego chleba i bułek w Niemczech jest znacznie wyższa niż w innych krajach UE i wynosi 4,8 mln ton rocznie, z czego duża część trafia na eksport. Niemcy są niezwykle dumni ze swojego chleba i uważają, że w żadnym innym kraju nie można znaleźć takiej różnorodności pieczywa. Do kontroli jakości wyrobów piekarniczych wytwarzanych rzemieślniczo powołany został Niemiecki Instytut Chleba. Instytut prowadzi unikalny w skali światowej wspomniany Rejestr Chleba, na który każdy piekarz może wpisać wypiekany przez siebie gatunek chleba online. Ekspert kontroluje następnie skrupulatnie, czy rzeczywiście może być on uznany za osobny gatunek pieczywa. Nic zatem dziwnego, że niemiecka kultura piekarska została w 2014 roku wpisana przez niemiecką komisję Unesco na ogólnokrajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

BOŻONARODZENIOWE DRZEWKO – NIEMIECKI HIT EKSPORTOWY

Na całym świecie jednym z najpopularniejszych symboli świąt Bożego Narodzenia jest przystrojona choinka. Nie wszyscy wiedzą, że ta tradycja, jak wiele innych zwyczajów związanych ze świętami, wywodzi się z Niemiec. Już w czasach pogańskich istniał zwyczaj przystrajania domostw zielonymi gałązkami w okresie przesilenia zimowego, co miało znaczenie magiczne – chroniło dom i symbolizowało witalność. Pierwsze udokumentowane świadectwa dotyczące przystrajania miast, a następnie prywatnych domów, ozdobionymi iglastymi drzewkami pochodzą z ziem niemieckich z XVI wieku. Również liczący ponad 600 lat zwyczaj organizowania jarmarków świątecznych wywodzi się z Niemiec. W średniowieczu miał wymiar praktyczny: mieszkańcy miast w okresie przedświątecznym mogli się zaopatrzyć w żywność i wyroby rzemieślników, czasami podczas jarmarków występowali też muzykanci. Dopiero w XVIII wieku jarmarki stały się miejscem spotkań towarzyskich, podobnych do tych, które dziś cieszą mieszkańców wielu miast, nie tylko w Niemczech.

NADRENIA PÓŁNOCNA-WESTFALIA. WCZUJ SIĘ W RYTM!

EUROPE'S ||i|| HEARTBEAT

► Odkrywaj z nami Nadrenię Północną-Westfalię (NRW). Gospodarcze serce Niemiec! Jesteśmy otwarci na zmiany w nowych technologiach, takich jak przemysł 4.0, inteligentne miasta, nowa mobilność i biotechnologia.
www.nrwglobalbusiness.com

Ważne adresy

Polskie placówki dyplomatyczne w Niemczech

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec

Dariusz Pawłoś – Ambasador
Lassenstr. 19-21, 14193 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 22313 0
Fax: +49 (0) 30 22313 155
berlin.amb.sekretariat@msz.gov.pl
berlin.msz.gov.pl/pl

Konsulat Generalny RP w Kolonii

Jakub Wawrzyniak – Konsul Generalny
Im Media Park 5C, 50670 Kolonia
Tel.: +49 (0) 221 937300
Fax: +49 (0) 221 343089
kolonia.kg.sekretariat@msz.gov.pl
kolonia.msz.gov.pl/pl

Konsulat Generalny RP w Hamburgu

Paweł Jaworski – Konsul Generalny
Gründgensstr. 20, 22309 Hamburg
Tel.: +49 (0) 40 61187 0
Fax: +49 (0) 40 6325030
hamburg.kg.sekretariat@msz.gov.pl
hamburg.msz.gov.pl/pl

Konsulat Generalny RP w Monachium

Jan M. Malkiewicz – Konsul Generalny
Röntgenstr. 5, 81679 Monachium
Tel.: +49 (0) 89 418 608 0
Fax: +49 (0) 89 471 318
monachium.kg.sekretariat@msz.gov.pl
monachium.msz.gov.pl/pl

Ważne instytucje w Niemczech

Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Kurstr. 36, 11017 Berlin (adres korespondencyjny)
Werderscher Markt 1, 10117 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 5000 0
Fax: +49 (0) 30 1817 3402
auswaertiges-amt.de/de

Federalne Ministerstwo Finansów

Wilhelmstr. 97, 10117 Berlin
Postanschrift: 10116 Berlin
Tel.: +49 (0) 3018 68 0
Fax: +49 (0) 3018682 3260
www.bundesfinanzministerium.de

Zrzeszenie Niemieckich Izb Przemysłowo-Handlowych (DIHK)

Breite Straße 29
10178 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 20308 0
info@dihk.de
www.dihk.de/de

Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich (DPGB)

Schillerstr. 59
10627 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 269 31 460
Fax: +49 (0) 365 51 631
geschaeftsstelle@dpg-bv.de

Federalne Ministerstwo Gospodarki Technologii (BMW)

Scharnhorststr. 34-37
10115 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 18 615 0
poststelle@bmw.bund.de
www.bmwk.de

Germany Trade & Invest (GTAI)

Friedrichstr. 60
10117 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 200 099 0
Fax: +49 (0) 30 200 099 812
office@gtai.com
www.gtai.de

Federalne Zrzeszenie Niemieckiego Przemysłu (BDI)

Breite Straße 29
10178 Berlin
Tel.: +49 30 2028 0
Fax: +49 (0) 30 2028 2450
info@bdi.eu
www.bdi.eu

Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska)

ul. Grzybowska 87
00-844 Warszawa
Tel.: +48 22 5310 500
info@ahk.pl
www.ahk.pl

Biuro Regionalne Katowice

ul. Ligocka 103 budynek 8
40-568 Katowice
Tel.: +48 22 5310 580
Tel.: +48 22 5310 581
katowice@ahk.pl
www.ahk.pl/kattowitz

Biuro Regionalne Wrocław

Pl. Solny 20
50-063 Wrocław
Tel.: +48 22 5310 590
wroclaw@ahk.pl
www.ahk.pl/breslau

Biuro Regionalne Poznań

ul. Libelta 27, pok. A.6.2
61-707 Poznań
Tel.: +48 22 5310 585
poznan@ahk.pl
www.ahk.pl/posen

Biuro kontaktowe Gdańsk

Olivia Business Centre
Al. Grunwaldzka 472
80-309 Gdańsk
mgruchala@ahk.pl
www.ahk.pl/danzig

Impressum

Wydawca:

Polsko-Niemiecka Izba
Przemysłowo-Handlowa
ul. Grzybowska 87
00-844 Warszawa

Redakcja, reklamy:

Marta Stefańska,
Anna Ferenz-Zakrzewska,
Moritz Schneider

Autorzy (alfabetycznie):

Roland Fedorczyk LL.M.,
Christopher Fuss,
Andrzej Giesek,
Anna Kowalczyk,
Paweł Kwiatkowski,
Leo Mausbach

Layout:

Reklamiści ADV
Nakład: 2 500
Data publikacji:
Wrzesień 2023

TIGGES

RECHTSANWÄLTE

**Partner Strategiczny polskiego biznesu
na rynku niemieckim**

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA PRAWNA W NIEMCZECH

Od ponad 30 lat profesjonalnie i skutecznie wspieramy polskie firmy na rynku niemieckim. Full-service i one-stop-shop? To dla nas podstawy. Doradzamy po polsku i dlatego doskonale rozumiemy potrzeby naszych klientów.

Z NASZEJ OFERTY:

- Polsko-niemieckie stosunki biznesowe
- Inwestycje i obsługa korporacyjna
- Fuzje i przejęcia (M&A)
- Prawo handlowe i prawo umów
- Prawo nieruchomości
- Prawo podatkowe i księgowość

www.tigges.legal

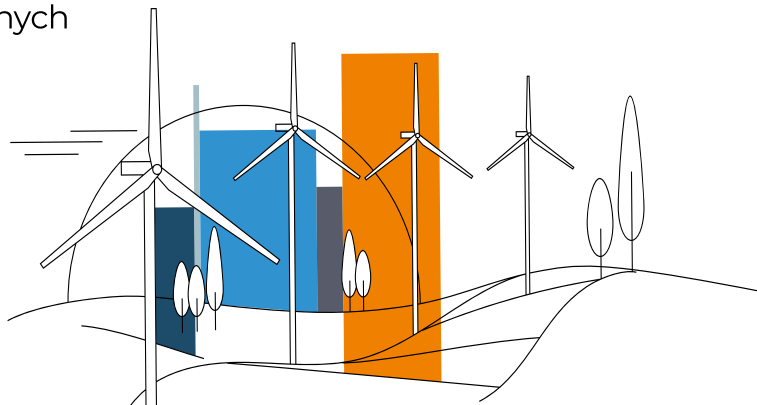
Düsseldorf | Berlin | Warszawa | Katowice

mBank wspiera transformację energetyczną gospodarki

W 2022 roku przeznaczaliśmy na finansowanie nowych instalacji OZE prawie 636,5 mln zł. Podpisaliśmy nowe umowy na emisje zielonych i zrównoważonych obligacji, a także przeprowadziliśmy cztery emisje zielonych obligacji na łączną kwotę 275 mln zł. Do 2025 chcemy zapewnić 10 mld złotych finansowania zielonym branżom.

Zapraszamy do współpracy małe, średnie i duże przedsiębiorstwa. Nasi eksperci dopasują ofertę do Twoich potrzeb.

Materiał ma charakter wyłącznie informacyjny. Upowszechniamy go w celu reklamy i promocji usług mBanku S.A. Nie można traktować go jako wiążącego zobowiązania jakiejkolwiek osoby, w tym mBanku S.A., z jakiegokolwiek tytułu. Materiał nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 1964 r., Nr 16 poz. 93 z późn. zm.). Nie gwarantujemy, że zawarte w nim informacje są kompletne.